

Qurucusu:
Adil Minbaşiyev

Ictimai-siyasi, hüquq qəzeti

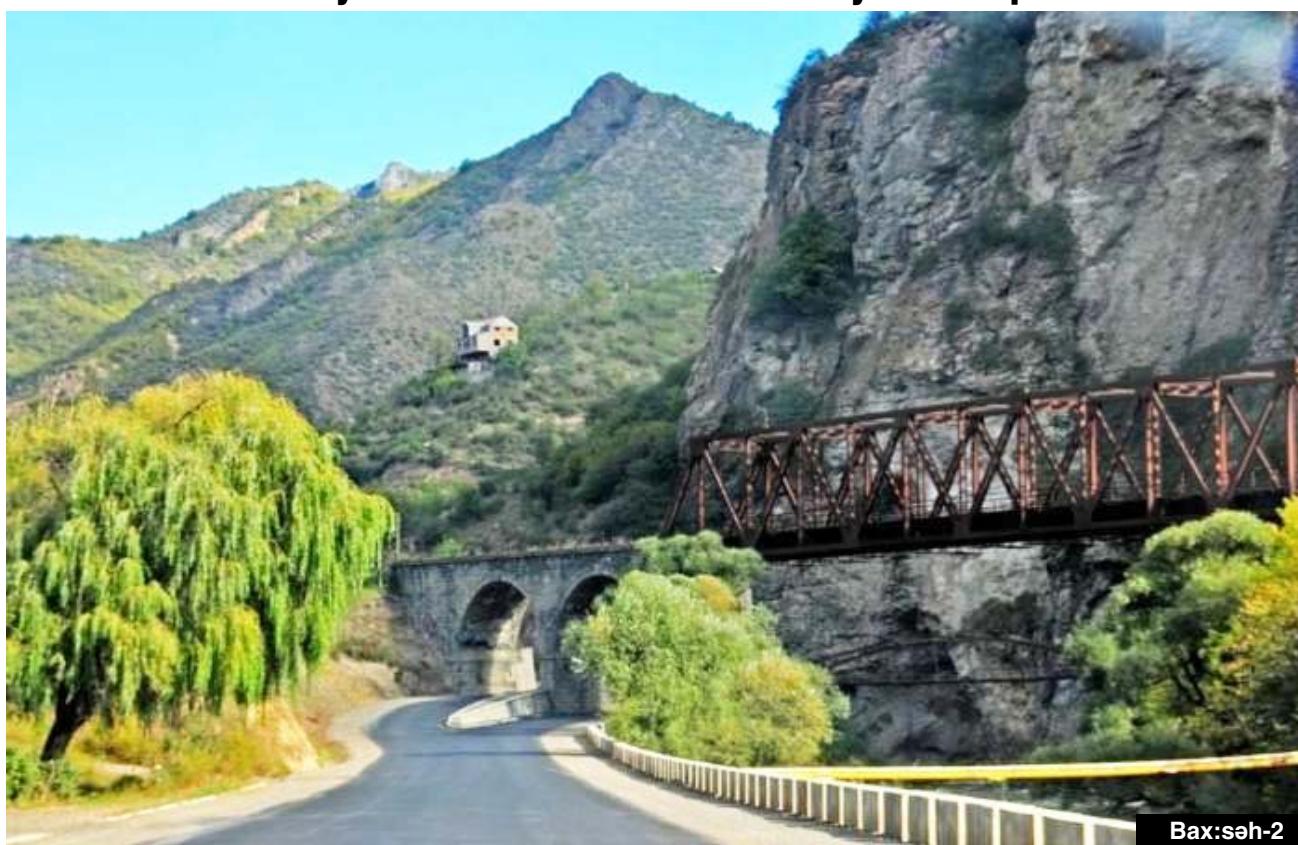
Qəzet 1990-cı ilin
iyulundan çıxır

№ 16 (6059) 9 may 2024-cü il

Qiyməti 40 qəpik

iƏT-dən TARİXİ QƏRAR

Qərbi Azərbaycan məsələsi ilk dəfə beynəlxalq müstəvidə

Bax:səh-2

Azərbaycanda
bu şəxslər
12 min manat
cərimə ediləcək

Qeydiyyata alınmadan
tütün məməlatlarının istehsalı
fəaliyyəti ilə məşğul
olmağa görə cərimə
müəyyənənmişdir.

Adalet.az xəber verir ki, bu barədə məsələ Milli Məclisin iclasında müzakirə edilən inzibati Xətalar Məcəlləsinə təklif edilən dəyişiklikdə əksini tapıb. Dəyişikliyə əsasən, "Tütün və tütün məməlatları haqqında" qanunda nəzərdə tutulmuş qayda-da qeydiyyata alınmadan tütün məməlatlarının istehsalı fəaliyyəti ilə məşğul olmağa görə vəzifəli şəxslər 5000 manatdan 7000 manatadək, hüquqi şəxslər 10000 manatdan 12000 manatadək məbləğdə cərimə ediləcəklər. Müzakirələrdən sonra dəyişiklik səsverməye qoyularaq 1 oxunuşa qəbul edilib.

Aqil Abbas

KƏRİM KƏRİMLİ, SAĞ ƏLİN BAŞIMIZA!

Bax:səh-4

Laçında müntəzəm marşrut xətləri açıldı

Laçın şəhəri-Zabux kəndi və Laçın şəhəri-Qarıkahə kəndi - "Zerti" Aqro-Sənaye Parkı müntəzəm marşrut xətləri sakinlərin istifadəsinə verilib.

Adalet.az xəber verir ki, bu sözləri AZORTAC-a açıqlamasında Laçın rayonunda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyinin rəsmisi Hüseyin Quliyev deyib. O bildirib ki, marşrutlar arasında interval əhalinin sayına uyğun olaraq müəyyən ediləcək: "Avtobuslar laçınlı sahibkar tərəfindən hər hansı bir gəlir gözlənilmədən hər gün xəttə buraxılacaq və intensiv işləyəcək. Nəzerdə tutulan istiqamət üzrə yolun uzunluğu təxminən 40 kilometrə qədərdir".

"Gələcəkdə "Yaşıl enerji zonası" elan olunan Laçın rayonunda zamanın çağrışlarına əvvəl cavab verən elektriki neqliyyat vasitələrinin də istifadəyə verilməsi gözlənilir", - deyə Hüseyin Quliyev eləvə edib.

Erdoğan: "İsrail
hökuməti getdikcə
qatilləşir"

"İsraille ixrac və idxl
əməliyyatlarını dayandırı-
dıcıq".

Adalet.az xəber verir ki, bunu Türkiye prezidenti Recep Tayyip Erdoğan deyib. Türkiye liderinin sözlərinə görə, bu gün qədər 50 min ton ayaixinən ümumi humanitar yardımla Türkiye dünyada Qəzzaya ən çox yardım göndərən ölkə olub: "Getdikcə daha qatilləşən İsrail hökumətini atəşkəsə məcbur etmək üçün diplomatiya və ticaret baxımdan tezyiqin dozasını daim artırıraq. Birinci mərhələdə 54 məhsul qrupu üzrə ixrac məhdudiyyəti tətbiq etdik. Keçən həftədən etibarən bütün məhsullar daxil olmaqla İsraille ixrac və idxl əməliyyatlarını dayandırıdıq. Biz Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsində İsrailə qarşı qaldırılan soyqırım işinə müdaxilə etmək qərarına geldik".

**Deputat: "Vətəndaş heç olmasa
öləndə bu pulu almalıdır"**

"Vətəndaşları narahat edən
vacib məsələlərdən biri dəfn
üzrə müavinətin alınması ilə
bağlıdır".

Adalet.az xəber verir ki, bunu Milli Məclisin iclasında deputat Fazıl Mustafa deyib.

O bildirib ki, istənilən Azərbaycan vətəndaşı işleyib-isləməmişdən asılı olmayıraq heç olmasa öləndə bu pulu almalıdır:

"Bir çox vətəndaşlarımız haqqı çatdığı halda bəzən müavinətini ala bilmirlər. Ona görə bütün vətəndaşlara dəfn müavinəti verilmelidir. İnsanları bu sıxından qurtarmalıq".

Deputat eyni zamanda qeyd edib ki, bəzi dövlət qurumlarının yaratdığı "Qaynar xətlər" öz adına uyğun fəaliyyət göstərir:

"Bu termin düzgün tapılmayıb. Bir çox nazirliklərdə bu nə ilq, nə də soyuq xətdir. Bir çox zənglərə cavab verilmir. Yaxud da pullu əsasla qaynar xətt anlayışı ortadan qalxmalıdır. Ona görə də məsələ həllini tapmalıdır".

GÜNÜN LƏTİFƏSİ

Dəlihanaya yeni gelən həkim dəlilərin koridorda növbəyə dayanıb divardakı bir deşikdən baxdıqlarını görür.

Gəlib baxmaq istəyəndə dəlilər onu döyərək növbənin axırına göndərlər. Həkim növbədə dayanır və iki dəfə növbəsi gelib baxır divara, amma heç nə görmür və dəlilərdən soruşur:

- Men iki dəfə baxdım, heç nə görmədim, siz nə görəməzsiniz burda?

Dəlilərdən biri deyir:

- 2 dəfəyə görməzsən də, biz 2 ildi baxırıq
heç nə görmürük.

Bolqaristan Prezidenti Rumen Radevin Bakıda rəsmi qarşılıqlı mərasimi olub

Azərbaycan Respublikasına rəsmi səfər gələn Bolqaristan Respublikasının Prezidenti Rumen Radevin mayın 8-də rəsmi qarşılıqlı mərasimi olub.

Hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalgalanlığı meydanda Bolqaristan Prezidentinin şərəfinə fəxri qaroval dəstəsi düzülmüşdə.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Bolqaristan Prezidenti Rumen Radevi və birinci xanım Desislava Radevəni qarşılıqlı.

Fəxri qaroval dəstəsinin rəisi Bolqaristan Prezidentinə rapport verdi.

Bolqaristan Respublikasının və Azərbaycan Respublikasının Dövlət himnleri səsləndirildi.

Azərbaycan nümayəndə heyeti Bolqaristan Prezidenti Rumen Radevə və Birinci xanım Desislava Radevaya, Bolqaristan nümayəndə heyeti isə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Birinci xanım Mehriban Əliyevaya təqdim olundu.

Fəxri qaroval dəstəsi hərbi marşın sədaları altında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və Bolqaristan Prezidenti Rumen Radevin qarşısından keçdi.

Dövlət başçıları rəsmi foto çəkildilər.

Mayın 8-də Bakıda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Bolqaristan Prezidenti Rumen Radevin təkbət görüşü olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Bolqaristan Respublikasının Prezidenti Rumen Radevin təkbət görüşü ilə Azərbaycan-Bolqaristan sənədlərinin imzalanması mərasimi olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Bolqaristan Respublikasının Prezidenti Rumen Radev "Azərbaycan Respublikası ilə Bolqaristan Respublikası arasında strateji tərəfdəşliğin gücləndirilməsi haqqında Birgə Beyannamə"ni imzaladılar.

Azərbaycan Respublikasının rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat nazirinin müavini Elmin Məmmədov və "Bulgaria Air" aviaşirkətinin idarə heyətinin üzvü Xristo Todorov "Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti və "Bulgaria Air" Səhmdar Cəmiyyəti arasında kod paylaşma Sazişini imzaladılar.

Azərbaycan Respublikasının rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat nazirinin müavini Elmin Məmmədov və Bolqaristan Respublikasının energetika nazirinin vəzifəsini icra eden Vladimir Malinov "Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal Inkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi ilə Bolqaristan Respublikasının İnnovasiya və İnkışaf Nazirliyi arasında texnoloji innovasiya sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu"nu imzaladılar.

Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarov və "Asarel Investment" şirkətinin müşahidə şurasının sədri Dimitar Tsosorkov "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti ilə "Asarel Investment" arasında Anlaşma Memorandumu"nu imzaladılar.

Azərbaycan qazının Bolqaristana ixracı ildən-ilə artırılmalıdır.

Bu sözləri Prezident İlham Əliyev Bolqaristan Prezidenti Rumen Radevə mətbuatla bəyanatında deyib.

"Keçən il 1 milyard 250 milyon kubmetr Azərbaycan qazı Bolqaristan bazarına nəql edilmişİMDİRDİR. Müqayisə üçün deyiblərem ki, 2022-ci ildə bu rəqəm cəmi 600 milyon idi", - deyə dövlətimizin başçısı əlavə edib.

Əmirbəyovdan "Zeit"ə açıqlama: "Ermənistan təcrid vəziyyətindən çıxa bilər"

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi tapşırıqlar üzrə nümayəndəsi Elçin Əmirbəyov Almaniyadan "Zeit" nəşrinə müsahibə verib.

Adət.az bildirir ki, Elçin Əmirbəyov müsahibəsində noyabrda Bakıda keçiriləcək COP29 beynəlxalq tədbirindən və Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin normallaşmasından bəhs edib.

Xüsusi tapşırıqlar üzrə nümayəndə Azərbaycanda saxlanılmış 32 erməni hərbçinin müqabilində iki azərbaycanlı əsirin geri qaytarılmasına nail olduğunu xatırladıb.

Əlavə olaraq qeyd edib ki, Ermənistanın COP-un Büro üzvü olması və bunun müqabilində Azərbaycanın iqtisadi konfransına ev sahibliyi etməsi barədə razılığa gəlinməsi etimad qucupuluğu tədbirlərini, bunun necə edilə biləcəyini göstərir. Bununla belə nəşr yazar ki, Ermənistan isə Azərbaycana təhlükeli qonşu kimi baxır.

"Bəs bu ziddiyətli perspektivlər nə vaxtsa uzlaşa bilərmi" suali ilə çıxış edən nəşrə Elçin Əmirbəyov cavab verib.

Azərbaycan rəsmisi hesab edir ki, Ermənistanın əsas narahatlıqları absurdu.

Elçin Əmirbəyov bildirib ki, Azərbaycan 2020-ci ildə Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan liderləri arasında imzalanan 10 Noyabr Üçtərəfli Bə

yanatına əsasən, Zəngəzur ərazisinə avtomobil və dəmir yolu çəkməyi təklif edir.

"Ermənistan təcrid vəziyyətindən çıxa bilər. O, tranzit haqlarını toplaya və Türkiye ilə münasibətlərini yaxşılaşdırda bilər", - deyə əlavə edib.

Elçin Əmirbəyov nəşrin "bəs Ermənistan bu təklifi rədd edərsə?" sualına isə belə cavab verib:

"Biz də irəndən cənuba doğru avtomobil və dəmir yolu çəke bilərik ki, bunun da uzunluğu cəmi 10 kilometr olar".

Elçin Əmirbəyov bununla yanaşı, Zəngəzur ədhliyi ilə əlaqədar hərbi müdaxilə imkanları barede iddialarla əlaqədar suali da cavablandırıb:

"Biz bunu niyə etməliyik? Biz torpaqları qeyri-qanunu zəbt etmək-lə tarixin yanlış tərəfində dayanmış olarıq. Beynəlxalq səviyyədə tanınmış Azərbaycan ərazilərinin bərpasından ferqli olaraq, dünya buna qəbul etməz", - deyə o əlavə edib.

iƏT-dən TARİXİ QƏRAR

Qərbi Azərbaycan məsələsi ilk dəfə beynəlxalq müstəvidə

Mayın 5-də Qəmbiya Respublikasında İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) 15-ci İslam Sammitinin yekununda "Banjul Bəyannaməsi" qəbul edilib. Sammit iki gün (4-5 may 2024-cü il) İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv dövlətlərin prezidentləri və liderlərinin iştirakı ilə keçirilib.

Adalet.az report-a istinadən xəber verir ki, Sammitin yekununda qəbul edilən sənədə islam dünyasının əsas problemləri ilə yanaşı, Azərbaycanla da bağlı məsələ salınıb.

Konfrans Əl-Qüdsdə, Fələstində, Ermənistanın təcavüzü nəticəsində Azərbaycan torpaqlarında maddi və qeyri-maddi İsləm mədəni ərisinin mehv olunmasını və onun təhqir edilməsini kəskin şəkildə qınayıb. Konfrans müasir Ermənistan ərazisindən zorla və sistemli şəkildə qovulmuş azərbaycanlıların taleyi ilə bağlı dərin narahatlığını ifadə edib və onların doğma yurdlarına sülh yolu ilə, təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə qayıtmaq hüquqlarına İƏT üzv dövlətlərinin dəstəyini təsdiq edib. Banjul sammitinin yekun sənədində Azərbaycanın verdiyi bütün düzəllişlər, o cümlədən, Qərbi azərbaycanlıların qayidiyi və Ermənistandakı İsləm ərisi barədə eləva qəbul edilib. Ən mühüm məsələ odur ki, qayidış barədə beynəlxalq təşkilat müstəvisində ilk dəfə belə qərar qəbul olunub.

Azərbaycan qarşıya qoyduğu məqsədlərinə, beynəlxalq ədalətin təmin olunmasına qanuni yollarla addım-addım yaxınlaşır. İƏT kimi mötəbər təşkilatın yekun

sənədində Qərbi azərbaycanlıların pozulan hüquqları ilə bağlı məsələnin salınması da cox mühüm nailiyət hesab edile bilər.

Qeyd edək ki, 2022-ci il dekabrın 24-də Prezident İlham Əliyev Qərbi Azərbaycan icmasındaki tarixi çıxışında ikinci Qarabağ mühəribəsindən sonrakı dövr üçün milət və dövlət olaraq əsas hədəfləri açıqladı: "Ar-

Digər mühüm məsələ o oldu ki, Prezident Qərbi Azərbaycan icmasına Qayıdış Konsepsiyasını hazırlanmaq tapşırığı verdi. Xüsusi qeyd etdi ki, bu Konsepsiya beynəlxalq hüquqa tam uyğun şəkildə hazırlanmalıdır.

Son iki ilde də bu istiqamətdə ciddi addımlar atılıb. Məsələn, ən mühüm olan odur ki, son bir ildə Qərbi

tarihi ədalet bərpa olunub, otuz il işğal altında olan torpaqlarımız azad edilib. Bu 30 ildə haqsız yere çoxlu məhrumiyyətlərə məruz qalmış məcburi köçkünlər artıq öz doğma yurdularına geri qayıtmaq imkanı qazanıblar.

Lakin məsələ bununla bitmir, bizim 300 min nəfərə yaxın Qərbi Azərbaycan dan qovulmuş qacqın soydaşlarımız hələ də öz atası yurdlarına qayıtmadı ilə yaşayırlar və onlar mütlöq öz evlərinə geri qayıtmalıdır".

Azərbaycana qayidış ideyasının beynəlxalq müstəviyə çıxarılmasına müvəffəq olunub. Demək olar ki, dövredən bir çox dövlət və qurumlar müraciətlər ünvanlanıb, bəyanatlar səslenib. Belə ki, indiyədək Qərbi Azərbaycan icmasının sekiz sənədi artıq BMT-nin rəsmi sənədi kimi təşkilatın bütün rəsmi dillərində və quruma üzv olan bütün dövlətlər arasında yayılıb. Bu, dünya ictimaiyyətinin diqqətini Qərbi Azərbaycan həqiqətlərinə cəlb etmək baxımından çox böyük əhəmiyyətə malikdir. Qəmbiya-

da qəbul edilən sənəd də bu fealiyyətin nəticəsidir. İƏT müsəlman ölkələrinin birliyi olsa da, qarşidakı illərə bu məsələnin digər beynəlxalq təşkilatlarda müzakirə olunmalıdır.

kirəye çıxarılacağına ümidi etmek olar.

Xatırladaq ki, ilk dəfə Ulu Öndər Heydər Əliyev Qərbi azərbaycanlılarla bağlı ədələtsizliyə tarixi qiymət verib. Belə ki, o, deportasiyaya siyasi və hüquqi qiymət verilməsi məsələsini qarşıya vəzifə olaraq qoydu.

Ümummilli Liderin vəsiyətini bu gün Prezident İlham Əliyev yerinə yetirir, ata-baba torpaqlarından qovanlanan insanlara tarixi bərəat verilməsinə, onların varislerinin öz ata-baba yurdlarına qayıtmaq hüququnun Ermənistən dövləti, SSRİ-nin varisi olan Rusiya Federasiyası və dünya dövlətləri beynəlxalq təşkilatlar tərəfində tanınmasına nail olmağa çalışılır.

Yeri gəlməşkən, ən mühüm nəticələrdən biri odur ki, son iki il ərzində dünya ictimaiyyətinin diqqətini Qərbi Azərbaycan məsələsinə yönəldilməsinə nail olunub. Ən azı, Avropa İttifaqının Prezidenti Şarl Mişelin və UNESCO-nun Baş katibi Qərbi Azərbaycan icmasının müraciətinə cavab verib. Halbuki UNESCO ilərdir Azərbaycan mədəni ərisinin ermənilər tərəfindən dağıdılmasına kar və korqalmağa üstünlük verib. Mühüm məsələlərdən biri də Qərbi Azərbaycana qayidış ideyasının gündəmə getirilməsi idi.

Beləliklə, İƏT-in Qəmbiya keçirilən toplantıda qəbul edilən qərarı hər mənada tarixi nailiyət adlandırmaq olar. Ümid edirik ki, növbəti qərar BMT və digər beynəlxalq strukturlar səviyyəsində qəbul ediləcək. Beynəlxalq hüquq və ədələt də bunu tələb edir.

Heydər Əliyev döhasının xalqı, vətəni yolunda etdiyi fədakarlıqlar, göstərdiyi xidmətlər, atdığı addımlar unudula bilməz

Müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu və memarı, bütün varlığı ilə vətəninə, xalqına bağlı olan dünya şöhrəti siyasetçi və böyük dövlət xadimi, ümummilli lider Heydər Əliyev çağdaş tariximizdə əbədişmiş, respublikamıza rəhbərliyinin bütün dövrlərində vətən və xalq qarşısında misilsiz xidmətlər, xilaskarlıq missiyası, zengin dövlətçilik irsi nümunəsi göstərmişdir.

Bir qərinadən də çox zaman kəsiyində Azərbaycana rəhbərlik etmiş ulu öndər Heydər Əliyev təkcə bu dövrə deyil, bütün həyati boyu xalqımızın rifahını düşünərək, bu ali amal uğrunda yorulmaz fəaliyyət göstərib, ömrünü bu yolda fədə etdiyi üçün qəlbələrdə daimi sevgi, yaddaşlarda əbədiyəşarlıq qazanıb.

Müsəvir tariximizə ən böyük azərbaycanlı kimi həkk olunmuş Heydər Əliyev dövrün ən sərt və çətin sınaqlarından keçərək, qədir bilən xalqımıza milli dövlətçilik ənənələrini vahid sistem halına salaraq özünütəsdinq imkanı qazandırıb,

Müstəqil dövlətdə yaşamaq və özünü idarə etmək haqqını qorumağı bacarıb.

Keçən hər bir il bir daha təsdiq edir ki, sözün hər mənasında, böyük və iibrətamız hayat yaşamış ümummilli lider Heydər Əliyevin ideya dünyasının, təməlini qoyduğu siyasi kursun, strateji inkişaf xəttinin ömrü çox uzaq geləcəyə

hesablanıb. Yaxın tarixə nəzər salanda bir daha şahid oluruq ki, Heydər Əliyev döhasının xalqı, vətəni yolunda etdiyi fədakarlıqlar, göstərdiyi xidmətlər, atdığı addımlar unudula bilməz. Çünkü onun xatirəsini, gördüyü işləri, xalqımız qarşısındaki xidmətlərini yaddan çıxarmaq mümkin deyil. Ulu öndər bütün fealiyyəti boyu qabaqcıl və

mütərəqqi qüvvələrə arxa, dayaq olmuş, xalqı ardınca aparmışdır. Bu gün xalqımız ümummilli liderin siyasi varisi - yüksək intellektli, praqmatik düşünəcili, müasir dünya siyasetini və iqtisadiyyatını dərindən bilən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin etrafında sıx birleşmişdir.

Dahi rəhbərin anadan olmasının ildönümü ərefəsində bunu qururla bir daha qeyd etmək yerinə düşər ki, əbədiyəşar lider Heydər Əliyevin adı Azərbaycan xalqının milli şürurunda müasir Azərbaycanın yaradıcısı kimi həkk olunub. Heydər Əliyev Azərbaycanda böyük bir ideologiyanın, milli dövlətçilik fəlsəfəsinin və milli mənlik şüurunun formalşamasının əsası qoyub, bu işə xalq-iqtidar birliliyinin möhkəm təmələ esaslandırdı, sarsılmaz və əbədi olduğunu bir daha təsdiqləyir.

Aynurə Rüstəmova
Hafız qızı
Məktəb Lisey Kompleksi
İngilis dili müəllimi

Bu şəxslərin təhsil haqqını dövlət ödəyəcək

Sosial müdafiəyə xüsusi ehtiyaçı olan şəxslərin təhsil müəssisələrində ödənişli əsaslarla təhsil alındıqları müddətdə təhsil haqqı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına ödəniləcək.

Adalet.az xəber verir ki, bu barədə məsələ Milli Məclisin iclasında müzakirə edilən "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa dəyişiklikdə qeyd olunub.

Dəyişikliyə əsasən, aşağıda qeyd edilən şəxslərin təhsil haqqı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına ödəniləcək:

- dövlət, bələdiyyə və özəl ali, orta ixtisas təhsili müəssisələrində təhsil alan Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və Konstitusiya quruluşunun müdafiəsi ilə əlaqədar əlliyyi müəyyən edilmiş və Azərbaycan Respublikasının azadlığı, suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda hələk olan, hərbi əməliyyatla eləqədar itkin düşən və məhkəmə tərəfindən ölmüş elan edilən vətəndaşların uşaqları;

- dövlət, bələdiyyə və özəl ali, orta ixtisas və peşə təhsili müəssisələrində təhsil alan şəhid ailəsinin üzvləri;

- dövlət, bələdiyyə və özəl ali, orta ixtisas və peşə təhsili müəssisələrində təhsil alan Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü uğrunda döyüş eməliyyatlarında iştirak etdiyinə görə "Mühərbi veteranı" adı almış şəxslər;

- dövlət, bələdiyyə və özəl ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində təhsil alan şəhid ailəsinin üzvləri;

təhsil alan organizmin funksiyalarının 61-100 faiz pozulmasına görə, habelə 18 yaşınadək əlliyyi müəyyən edilmiş şəxslər və peşə təhsili müəssisələrində təhsil alan əlliyyi olan şəxslər,

- dövlət, bələdiyyə və özəl ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində təhsil alan Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və Konstitusiya quruluşunun müdafiəsi ilə əlaqədar əlliyyi müəyyən edilmiş və Azərbaycan Respublikasının azadlığı, suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda hələk olan, hərbi əməliyyatla eləqədar itkin düşən və məhkəmə tərəfindən ölmüş elan edilən vətəndaşların uşaqları;

- dövlət ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində təhsil alan "Qaçqınların və məcburi köçkünlərin (ölke daxilində köçürülmüş şəxslərin) statusu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq məcburi köçkünlərin statusu olan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları;

- peşə təhsili müəssisəsində təhsil alan 20 yaşına çatmamış və organiz-

min funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə əlliyyi müəyyən edilmiş valideyni olan, aylıq gəliri yaşayış minimumundan aşağı olan şəxslər;

- peşə təhsili müəssisələrində təhsil alan köçürülmə günü ana bətnində olan uşaqlar da daxil olmaqla, uzaq-

laşdırma və köçürmə zonalarından köçürülmüş uşaqların və ya 18 yaşınadək yeniyetmələrin, habelə 1986-ci il aprelin 26-dan sonra doğulmuş və Çernobil AES-də qəzanın nəticələrinin ləğv edilməsinin iştirakçısı olmuş, yaxud Çernobil qəzası nəticəsində zərər çekmiş və birbaşa radioaktiv şüalanmaya məruz qalmış

ehtimalı olmuş valideynlərin birindən olan uşaqlar.

Qeyd edək ki, Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin bu gün keçirilən iclasında "Təhsil haqqında" qanuna dəyişiklik müzakirəyə çıxarılb.

Qanun layihəsi sosial müdafiəyə xüsusi ehtiyac olunan bir sıra şəxslərin təhsil müəssisələrində ödənişli əsaslarla təhsil alıqları müddətdə təhsil haqqının dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına ödənilməsi sahəsində normativ hüquqi aktların təkmilləşdirilməsi məqsədilə hazırlanmışdır. Layihəyə əsasən "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda 14.8-1-ci maddenin yeni redaksiyada verilməsi və mövcud qanunvericilikdə nezərdə tutulan təhsil xərcləri ilə bağlı azadolmaların, o cümlədən bir sıra yeni imtiyazların qeyd edilən maddəyə əlavə edilməsi teklif olunur.

Bele ki, yeni imtiyaz olaraq özəl ali, orta ixtisas və peşə təhsili müəssisələrində şəhid ailəsinin üzvlərinin, peşə təhsili müəssisələrində "Mühərbi veteranı" adı almış şəxslərin, özəl peşə təhsili müəssisələrində ise əlliyyi olan şəxslərin, 20 yaşına çatmamış və organizmın funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə əlliyyi müəyyən edilmiş valideyni olan, aylıq gəliri yaşayış minimumundan aşağı olan şəxslərin ödənişli əsaslarla təhsil alıqları müddətdə təhsil xərclərinin dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına ödənilməsi nəzərdə tutulur.

Müzakirələrdən sonra dəyişiklik səsverməyə qoyularaq III oxunuşda qəbul edilib.

Rusiya XİN Qərbə xəbərdarlıq edib

Moskva ümid edir ki, Rusiyanın qeyri-strateji nüvə silahlarından istifadə ilə bağlı qarşısındaki təlimləri Qərbə "qaynar başları" "soyudacaq".

Adalet.az xəber verir ki, bu barədə Rusiya Xarici İşlər Nazirliyindən bildirilib.

"Ümid edir ki, bu, onlara yaratdıqları strateji risklərinin məməkən fəlakəti nəticələrini anlamağa yardım edəcək və onlar həm Kiyev rejimine kö-

mək etməkdən, həm də Rusiya ilə birbaşa silahlı qarşı-

durmaya sürüklenməkdən imtiyaz edəcəklər", - bəyanatda bildirilib.

Həmçinin qeyd olunub ki, Rusiyanın qeyri-strateji nüvə silahlarından istifadə üzrə təlimlər NATO ölkələrinin son döyüş xarakterli bəyanatları kontekstində nəzərdən keçirilməlidir.

Şolts: Ukraynanın daha çox hava hücumundan müdafiə sistemlərinə ehtiyacı var

Ukaynanın daha çox hava hücumundan müdafiə sistemlərinə ehtiyacı var.

Adalet.az xəber verir ki, bu barədə Almaniya kansleri Olaf Şolts deyib.

O, Avropa İttifaqı dövlətlərini Ukraynanın hava hücumundan müdafiəsini gücləndirməyə çağırıb.

Qeyd edək ki, Ukrayna artıq "Patriot" hava hücumundan müdafiə rakətlərini alıb.

İspanyanın müdafiə naziri Marqarita Robles deyib ki, bu rakətlər Rusyanın hücumlarından qorumaq üçün nəzərdə tutulub.

"Azərbaycanla Slovakia arasında biznes mühiti daha da yaxşılaşacaq"

Öten illər ərzində Azərbaycan ilə Slovakia arasında ikitərəfi münasibətlərin möhkəmləndirilməsi istiqamətində mühüm səylər göstərməş. Bizim hüquqi bazarımız genişlənib, ölkərimiz arasında 11 sənəd imzalanıb.

Adalet.az xəber verir ki, bu sözler iqtisadiyyat naziri Mikail Cabbarov mayın 7-de Bakıda keçirilən Azərbaycan-Slovakia biznes forumunda deyib.

Nazir qeyd edib ki, 2021-ci ilin oktyabrında ölkərimiz arasında sənaye, tikinti, nəqliyyat, logistika, investisiyaların təsviqi, enerji və digər sahələri əhatə edən "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Slovakia Respublikası Hökuməti arasında iqtisadi emköndüləşmə haqqında Saziş" imzalanıb. Bu saziş iqtisadi tərəfdəşliq üçün möhkəm zəmin yaradıb.

"Bundan əlavə, 2023-cü ilde biz ikiqat vergitmanın qarşısının alınmasına dair saziş imzalandıq və bu sazişin 2025-ci il yanvarın 1-də qüvvəyə minməsi gözlənilir. Bu, ölkərimiz arasında biznes mühitini daha da yaxşılaşdıracaq. Hazırda biz Azərbaycan Respublikası ilə Slovakia arasında strateji tərəfdəşliq haqqında Birgə Bayannaməni də nəzərdən keçiririk", - deyə M.Cabbarov diqqətə çatdırıb.

"Demarkasiyanı dayandırısaq, müharibə başlayacaq"

"Demarkasiya prosesinin dayandırılması, yeni Ermənistanın təhlükəsizlik zəmanətlərinin formalşdırılması prosesinin dayandırılması, suverenitənin yaradılması prosesinin dayandırılması teklif edilir".

Adalet.az xəber verir ki, bunu Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan mayın 7-de keçirdiyi metbuat konfransı zamanı deyib.

"Hörmətli din xadimləri, jurnalistlər, deyək ki, bu gün günortadan etibarən prosesi dayandırıraq, bəsbundan sonra nə olacaq? Bundan sonra sadə bir şey olacaq: müharibə başlayacaq.

Müharibə bir sira daxili və xarici qüvvələrin seçkisiz hakimiyəti dəyişdirə bilməsini tələb edir. Sənari tekçə bunu mümkün edir. Eyni sənari 44 günlük müharibə zamanı da baş verdi. Bu, 7-ci gündə müharibənin dayandırılması ilə bağlı məşhur səhət idi.

Delimitasiya dayandırılsın deyənlərin məqsədi müharibəyə sövq etmək, qeyri seçki yolu ilə həkimiyət dəyişikliyini təmin etməkdir".

KƏRİM KƏRİMLİ, SAĞ ƏLİN BAŞIMIZA!

Kərim Kərimalini yalan olmasın 999 ildir tanıyıram. Gözəl şairdi, tədqiqatçıdı, sədəqətli dostdu və ən vacibi Vətəndən ötrü ölümə gedən oğlandır.

Ömrünü də Qarabağın azadlığı uğrunda əridib. Hələ Şuşa işgal altında olanda bilmirəm Avropanın hansı missiyası ilə doğma Şuşaya da getmişdi. Gələndə mənə də İsa bulağı suyu və xeyli də Şuşa torpağı gətirmişdi.

Özü də qəribə adamdı. Bir dəfə ABŞ-a gedirdi, çoxar 100 dollar verdim ki, uşaqlarına nə isə al. Bu ağlışız da qayıdanda mənə 100 dollarlıq bir köynək hədiyyə gətirmişdi. Mən də xeyli danladım.

Uzun müddət bir yerde işləmişik. "Ədalət" qəzetində şöbə müdürü idi. Və Qarabağla bağlı ən gözəl yazılarını da "Ədalət"də çap edirdi. Mənə də qarabağlıların dili ilə "midir" deyirdi. Deyirdim mən sənin dostunam, mədirin deyiləm. Deyirdi onsuza da işdən sonra sənə "Aqıl" deyirəm.

İndi Kərim Kərimalı mayın 9-da 32 il bundan əvvəl çıxığı Şuşaya döñür. Şuşada ilk ev alanlardandı. Dünyanın ən xoşbəxt adamlarından biridi və bəlkə də birincisi.

Sevincinə şərki oluram, Kərim, yoluñ açıq və saq əlin də bizim başımıza olsun.

Gələcəm Şuşaya, sənilə yenə 32 il əvvəl çay içdiyimiz çayxanada çay içməyə. Bir də ayaqyalın Cıdır düzündə gəzməyə.

Rüstəm Hacıyev

Çin Ukrayna böhranının həlli yollarını Parisdə axtarır?..

Çin Xalq Respublikasının sədri Di Tzinpin Fransada rəsmi sefərdədir. O, Fransanın Le Figaro qızetinə bildirib ki, Çin Fransa və beynəlxalq ictimayyətlə birlikdə Ukrayna böhranının çıxış yollarını tapmağa çalışır.

"Biz ümidi edirik ki, Avropa tezliklə sülh və stabilliyə gorusacaq. Biz Fransa və bütün beynəlxalq ictimayyətlə birgə böhranın həll olunması yollarını axtarmaq niyyətindəyik!" - deyə Si Tzinpin bildirib. Təbii ki, Çin boyda dövlətin başçısına məsləhət verməkdən çox üzəq, amma bu böhranın aradan qaldırılması üçün Fransa, xüsusilə də onun prezidenti Emanuel Makron düz seçim deyil. Makron neçə aydır NATO ölkələrinin Ukraynaya ordu göndərməyə çağırır. İndi birdən-birə 180 dərəcə döyiş sülh carxısına çevriləcək? Çin lideri qeyd edir ki, Çin böhranın tətəflərindən heç birinin tərəfində deyil, lakin həmişə münaqişənin sülh yolu ilə həllinə çalışır. Si Tzinpin guya bilmir ki, Bayden və Makron səs-səsə verərək bütün böyənatlarında dəfələrlə Çini Rusiyaya silah-sursat verməkdə, Ukrayna münaqişəsində Rusyanın yanında olmaqla günahlandırırlar?

"Mən dəfələrlə BMT Nizamnaməsinin məqsəd və prinsiplərinə riayat olunmasına, bütün ölkələrin suverinliyinə və orazi bütövliyünə hörmətlə yanaşınmasına, tərəflərin qanunu maraqlarına diqqət yetirilməsinə çağırıbmışam!" - deyə CXR-nin sadri bildirib. Hörmətlə Si Tzinpin də çox gözəl bilir ki, ABŞ və Rusiya kimi hegemon dövlətlər həmişə BMT-nin məqsəd və prinsiplərinə formal yanışlırlar, yəni heç vaxt əhəmiyyət verməyiblər və bundan sonra da "ölkə maraqlarını" bəhanə edərək bildiklərini edəcəklər. İkinci də, Rusiya-Ukrayna arasında münaqişə adlanardığınız, əslində qanlı mühərbi, yalnız Rusyanın hərbi və iqtisadi cəhətdən çökəsindən sonra baş tuta bilər ki, bu da mümkün variant kimi görünür. Böyük nüvə silahı potensialına malik Rusiya belə asanlıqla çökən, və ya təslim olan da deyil. Yəni bu böhran adlandırılın mühərbi həc sonu da görünür."

Görünən odur ki, Birləşmiş Ştatlar və aparıcı qərəb dövlətlərinin illərdi tədbiq etdikləri 14-dü, 15-di, antirusiya sanksiya paketləri Rusyanı bir balaca iqtisadi sıxıntıya salsa da, çökdürmək gücündə deyil, əksinə bu saksıslar Kremlidə zyləşənləri daha da qızışdırır və Avropa dövlətlərinə qarşı daha təhlükəli addımlar atmağa yönəldir.

ABŞ, xüsusilədə II Dünya mühərbiyəndən sonra, onillərdə Rusyanı güclən salıb dağıtmışa çalışır, amma... istiyinə nail ola bilər, arzusun gözündə qalır.

İndi Çin liderinin Fransa presidenti Emanuel Makronun sismasında "sülh göyərcini" axtarmasını yalnız "gəlişərə" sisəsi gedis kimi qiymətləndirmək daha düzgün olar.

CXR-nin sadri Si Tzinpin Avropa turnesi çərçivəsində Serbiya və Macaristana da sahər edəcək. Yəqin ki, bu ölkələrlə də böhranın həlli ilə bağlı müəyyən bəyənatlar səsləndirəcək. Sonra isə mayın 10-da vətəninə dönəcək və hər şey dayandığı yerdən davam edəcək.

Əhməd İsmayılov: Dövlət-media dialoqunun yaradılması cəmiyyətin sosial sifarişi kimi meydana çıxb

Praktik əhəmiyyət daşıyan dövlət-media dialoqu-nun yaradılması eyni zamanda cəmiyyətin sosial sifarişi kimi meydana çıxb.

Adalet.az xəber verir ki, bunu Medianın İnkışafı Agentliyinin (MEDİA) icraçı direktoru Əhməd İsmayılov "ictimai proseslər media müstəvisində" mövzusunda Forumda çıxışı zamanı deyib.

O qeyd edib ki, bu gün keçirilən forumla Azərbaycan mediasının müasir tələblərindən və inkişaf tempindən irəli gələn tendensiyalar, habelə cəmiyyətin mediadan gözlənləri baxımdan yeni bir təcrübənin əsası qoyulur. Forum həm dövlət-media dialoqu-nun səmərəli təşkilinə, həm de medianın cəmiyyəti icimai əhəmiyyətli informasiya ile təmin etmə funksiyasının daha effektiv səviyyəyə yüksəldilməsinə hesablanıb.

"Bele platformani yaratmaqda Medianın İnkışafı Agentliyinin məqsədi informasiyanın peşəkar formada hazırlanıb ötürülməsinə mesuliyət daşıyan media subyektləri ilə informasiyanın mötəber mənbəyi funksiyasını yerinə yetirən dövlət orqanları arasında sağlam münasibətərin qurulmasına destek göstəriləməsi, icimai məzmunlu jurnalistikə konfidentinin hazırlanmasında peşəkarlıq səviyyəsinin artırılmasıdır.

Forum iştirakçıları panel sessiyalarda gündəlik fealiyyətlərində ortaya çıxan məsələlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparmaq imkanı qazanacaqlar. İctimai rəydə dezin-

formasiya vakumunun yaranmasını yerinə yetirən dövlət orqanları arasında sağlam münasibətərin qurulmasına destek göstəriləməsi, icimai məzmunlu jurnalistikə konfidentinin hazırlanmasında peşəkarlıq səviyyəsinin artırılmasıdır.

Media islahatlarının hüquqi bünövrəsinə möhkəmləndirən "Media haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunun qəbulu, eyni zaman-

da, bu istiqamətdə atılmış sistemli addımlar ölkəmizin media mühitinin sağlamlaşdırılması, media subyektlərinin fəaliyyətinin dəsteklənməsi, jurnalist peşəkarlığının artırılması baxımdan yeni inkişaf merhələsinin esasını qoymusdur.

Azərbaycan mediası öz işini müasir trendlərə cavab vermək səviyyəsində qurmaqdır, jurnalistikaya olan icimai etimadın daha da möhkəmləndirilməsində məraqlıdır və Medianın İnkışafı Agentliyi də öz növbəsində mediadan gələn bütün təşəbbüsələrə həssas yanaşaraq, onları dəyərləndirərək həyata keçməsini destəkləyir. Bu baxımdan "ictimai proseslər media müstəvisində" mövzusuna həsr etdiyimiz Forumun ölkəmizin media gündəminin formalasdırılmasına töhfə verəcəyinə inanırıq", - Agentlik rehbəri bildirib.

Berlinə bayraq sancan bəbabalar -

Nəvələri də qələbə bayrağını Şuşaya sancı

azərbaycanlı döyüşlərdə iştirak etdi.

Azərbaycanda təşkil olunmuş diviziyyalar Qafqazdan Berlinədək şanlı döyüş yolu keçib, minlərlə həmyerimiz partizan dəstələrinin tərkibində vuruşublar. Onlar doğ-

ma Azərbaycanın hüdudlarından çox-çox uzaqlarda mərdliklə, hünərlə vuruşaraq təmərən səfərber olaraq hərbi komissarlıqlara müraciət edərək cəbhəye yollandılar. Evdar qadınlar, yeniyetmələr, yaşı insanlar da səfərber olaraq istehsalatda işləməyə başladılar.

Azərbaycanda 87 batalyon, 1123 özünü müdafiə dəstəsi, 11 milli qvardiya yaradıldı. 1941-1945-ci illerde ikinci Dünya mühərbiyəndə 600 mindən çox

Bizim mühərbiyədən geriye qayıdanırmızın sayı təxminən 83, 5 min nefər və itilərən 25-ne olan məlumatə görə, Azərbaycan SSR-in əhalisinin sayı gelib 2 milyon 705 min nefər olub.

əhalisinin sayı 3 milyon 331,8 min nefər təşkil edib. Onun da 709 min 503 nefəri səfərber olunub. 1945-ci ilin dekabr ayının 25-ne olan məlumatə görə, Azərbaycan SSR-in əhalisinin sayı gelib 2 milyon 705 min nefər olub.

(əhalisinin sayı 3 milyon 331,8 min nefər təşkil edib. Onun da 709 min 503 nefəri səfərber olunub. 1945-ci ilin dekabr ayının 25-ne olan məlumatə görə, Azərbaycan SSR-in əhalisinin sayı gelib 2 milyon 705 min nefər olub.

ne müsahibəsində 123 azərbaycanının Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görüldüyü vurgulayıb.) soydaşımız "Sovet İttifaqı Qəhrəmanı" adına layiq görülüb. 170 minden çox əsger və zabit müxtəlif orden və medalılla təltif edilib. Azərbaycanlıları çəgirişçi və könüllülərdən formalaşdırılan 77-ci, 223-cü, 336-ci, 402-ci və 416-ci milli atıcı diviziyyaları Qafqazdan Berlinədək şanlı döyüş yolu keçib.

QƏLƏBƏ!

Biz o illərdə ön və arxa cəbhədə əsil vətənpərvər kimisi cəsərətə döyüşən kişilərin nəvəleriyyik!

Mühərbi getdiyi zaman evindəki son ümidi nişan üzüyə olan, onu da cəbhə fonduna bağışlayan kişi ürekli, qormaz qadınların nəvəleriyyik!

Biz, Böyük Vətən mühərbiyəndən 75 il ötdən sonra yenə mübariz, vətənpərvər, qorxmaz bəbabalarımızın, nənələrimizin genetik ötürmesi ilə birləşdik, səfərber olduq, düşmən üzərində qələbəyə nail olduk!

2020-ci il Azərbaycanın 75 ildən sonra en böyük qələbə ilə oldu!

Biz Qalibik!

Əntiqə Reşid

"Makron mağara rusofobudur"

"Napolyon da, Hitlerdə avropalıları vaxtı ilə Rusiya ilə mühərbiyə qaldırıblar"

Rusyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov bəyan edib ki, Fransa prezidenti Emsnuel Makron, Avropa lideriyini qazanmaq üçün "mağara rusofobiyası ilə nefəs alır".

"Mən biliyim ki, Fransada həkimiyət sistemi nece qurulub və fransızların Avropada

mənə denyada rol ilə bağlı hanısi etiraxları var. Makronun həzirdə mağara rusofobiyası ilə nəqəs alması, ona Avropada lideriyi ele almağa cəhd etməsi üçün lazımdır"-deyə Lavrov Bosniyanın ATV telekanalına müsahibəsində bildirib. Rusyalı nazirin sözlətinə görə, Qərb sünə olaraq informasiya mühərbiyi aparır. Lavrov Avropa İttifaqının və NATO-nun,

avropa dəyərlərinin qorunması adı altında Ukraynaya hərbi yardım göndərməklə ukrayna xalqını qırğına verirler.

"Avropa həmişə belə olub. Gah Napolyon, gah Hitler avropalıları Rusiya ilə mühərbiyə qaldırıblar. Bu hələ də onları mentalitetində qalmaqdır"- deyə baş diplomat bəyan edib.

Rüstəm Hacıyev

Bu gün oxucularımıza fərqli bir mövzu ilə gəlmişik. Bazarların köhnəsi, əşyaların nimdaşı satılan "bit bazarı" adı ilə məşhur olan bazaar - Yam və burada gördükərimi, oxucularına çatdırmağı özümə borc bildim.

Bəli, söhbət Bakının Sabunçu rəyonunda yerləşən, əvvəller "rus bazarı" sonra, "cindir bazar, indi isə "bit bazarı" adı ilə məşhur olan bazzardan gedir. Niye "rus bazarı"? Bunu satıcılarından birinə sordum. Dedi ki, hełe

ərazidə yerləşən böyük bir bazardır. Bazar 19-cu əsrde yaradılıb və əslində 14 ayrı bazzardan ibarət vahid kompleksdir. Yaponiyada ən məşhur bit bazarı Tokioda yerləşən Togo Shrine bazarıdır.

Deyilənə görə, ən çox bit bazzarları Rusiyanın və Türkiyənin payına düşür. Türkiyənin bir çox böyük şəhərlərində bu cür bit bazzarları vardır. Bunnalardan İstanbulda "Horhor Antikacilar Çarşısı" (Horhor Bit Pazarı), "Dolapdere bit bazarı", "Feriköy bit bazarı", "Kadıköy bit bazarı", Ankara da "Ulus İftaiye Meydanı bit bazarı", İzmirdə "Yeni Bornova bazarı" köhnə mal alıcılarını, xüsusiən kasib təbəqənin ən çox gəldiyi məkandır.

Rusiya da bir neçə məşhur və böyük

mal alan olmaz, "zani" eləmə". Danışa-danışa, donquldana-donquldana başqa piştaxtalara tərəf gedirəm. Nə yaxşı qarşıma ağac və bəzək bitkiləri olan yer çıxdı. "Ətriyat"dan pozulan keyfim düzəldi. Həqiqətən bir çiçək, bir yarpaq bir ağac adamı necə də sakitleşdiyərmiş...

Bir dəfə - təxminen 5-6 il əvvəl bu bazar ilə bağlı bir məqale oxumuşdım. Yazırıldır ki, bazzarda mallar 20, bir çox hallarda isə 50 qəpikdən satılır. Əminliklə deyə bilərəm, aldadırlar, burada 20 ya 50 qəpik adını tutanı bazzardan qovarlar.

Çalışın qiyməti soruşun, özünüz malə qiymət qoymayın. O gözəlim ağacların, bəzək kollarının da qiyməti yolların kənarında satılan ağac tingləri bəzək kollarının qiymətindən seçilərək. İstədim fikrimi satıcıya açıq bildirim, yadına düşdü ki, "ətriyat"ın karşısından yenice "qovulmuşam". hələ "təsir" i üstümdədir. Susub

aparib, ustaya verərəm, bunları parıldadar, mən də bunu işlədərəm. Soruşa qiyəməti neçə olsa yaxşıdır? 23 manat!

-Ay qardaş bu köhnəlib e, 23 manat nədir? Bunu alan olar bu qiyəmətə? - Yəqin ki bu sözü ona çox alıcı demişdi deyə satıcının üzü döndü.

Makronun dili başına bəla olacaq

Fransa prezidenti Emmanuel Makronun yenə də, "Avropa qoşunlarının Ukrayna cəbhəsinə göndərilməsinin istisna etmədiyi" barədə verdiyi qalmaqallı bəyənatı ilə bağlı, Fransanın Moskva-dakı səfiri Rusiya xəyici oşalar nazirliyinə çağrılıb.

Rusiya prezidentinin mətbuat xidmetinin rəhbəri Dmitri Peskov bu cür bəyənatların çox təhlükeli olduğunu bildirib. ABŞ-in müdafiə naziri müavininin keçmiş köməkçisi Stiven Brayen isə, bəyan edib ki, Fransanın xarici legionunun əsgərləri çoxdan Ukrayna cəbhəsində akyiv şəkildə döyüşlərə qoşulublar.

Rusiya rəsmi dairələrinin ən yüksək səviyyədə, "Fransa hərbiçilərinin Ukrayna cəbhəsinə göndərilecəyi təqdirdə Fransanın ərazilərinə zərər endiriləcəyi" barədə verdiyi bəyənatlar da, Maktonu sakitləşdirmir. Adam dilinə yiyəlik edə bilmir. Axırdı dili başına belə olacaq, "Avropa lideri" olmaq əddiasında olan Emanuelin.

Çin Xalq Respublikasının sədri Si Tzenin də, bu boşboğaz, nə danışdırığın fərqində olmayan bir adamlı münəqışının sülh yolu ilə hell olunmasında eməkdaşlıq etmək istəyir...

"NATO Rusiya ilə birbaşa hərbi münəqışəyə girmək istəmir"

Macaristanlı politoloq Gabor Štrir hesab edir ki, qərb siyasetçilərinin verdikləri bəyənatlara baxmayaraq, NATO Rusiya ilə hərbi münəqışədə məraqlı deyil.

"Cəmiyyət narahatdır, lakin NATO konkret olaraq Rusiya ilə üz-üzə gəlmək istəmir. Onlar (məsələn Makron... R.H.) çox şey dənişə bilirlər, amma alyansın bunu istəməsi dəqiqdır"-deyə Štrir bildirib.

Politoloğun sözlerinə görə, avropalılar sözədən məsələni planlaşdırıb bilərlər, lakin onların məqsədləri yoxdur. Rusiya və ABŞ isə münəqışının ehatəsinin genişlənməsini istəmirler. Bütün bunlara baxmayaraq, Rusiya hər bir halda rakət təlimlərinə başlayıb. RF-si təhlükəsizlik şurası sədrinin müavini Dmitri Medvedev bəyan edib ki, Rusiya Qərbin Ukrayna münəqışasına qoşulma ehtimallarına qarşı daima hazır olmalıdır.

Rüstəm Hacıyev

"Ana"sı Fransada, "ata"sı da rus olan Sabunçu "Bit Bazarı"ndan REPORTAJ

Azərbaycan müstəqil olmamışdan əvvəl də bu bazar burda olub: "Amma belə böyük olmayıb."

Satıcıların da çoxu rus "babulyalar" yaxud da spirtli içkiləre meyilli rus kişilər olub. Sakinlərin zibil yetişkəlinin yanına qoyduğu, atdıği geyim, məşət və mətbəx əşyalarını eyni zamanda yolda-rizdə əllərinə keçən köhnə, nimdaş hər şeyi bu əraziyə gətirir, "su qiyəməti"nə satıb qazanc ediblər. Sonradan satıcı ruslar azaldı, yerinə öz camaatımız gəldi".

Qadın birdən duyuq düşdü ki, sual verənə elə-bələ sual vermir. Özünü yüksəldirdi. "Birdən mənim səsimi yararsan, ee" deyib, yönünü bəzək səmətə əvvələr. Yeri gəlmışkən, bazzarın ən maraqlı və üstün cəhəti odur ki, burada satılıq malların çeşidi çoxdur.

Hətta burda qədim, lap köhnə, orta köhnə mallarla yanaşı, təmtəzə, nənələrimiz demis "qəttəze" əşyalar da tapmaq olar. Bu fikirlərimi də size səbüt edəcəyəm. Fotolarla baxarkən, izahlarımı oxuyarkən biləceksiniz ki, düz deyirəm.

İndi isə polkaların arasında gəz-gəzə satılan əşyaları sizə təqdim edə-edə dünyadakı "bit bazar"larının tarixini size danışacağam.

Yəqin ki, bir çoxunuz bilmirsınız ki, bu tip bazar konsepsiyası minilliklər boyu mövcud olub. İnsanlar bütün dövrlərdə işlətmədiyi və yaxud köhnə əşyalarını satdıqən çıxırb.

Bizim ölkədəki "bit bazarı" kimi tənənən bazarın İlki və ən böyükü Fransada yerləşir.

Məlumatlara görə Saint-Ouendeki "March? aux puces" idi (Parisin şimal ətraflarında Seine-Saint-Denis bölgəsində yerləşir). Bu, Parisdəki dördüncü bazarın biri olan və geniş

bit bazzarları var. Amma ən məşhur və çoxdan fealiyyət göstəreni Sankt-Peterburqdadır. Bu bazar "Udelnaya" demir yolu platforması və eyniadlı metro stansiyasının yaxınlığında yerləşir.

Dünyanın iqtisadiyatını əllerində cəmleyib, dönyaın kasib və yoxsul təbəqəsini bələ bazzarlara möhtac edən Rostsild və Rokfellerləri ürəyim-de xatırlayıb, "dualarımı" göndərəm.

"Polka"ların arasında əzizdikcə düşünürəm ki, bu bazzarda bir tək daş satılmış. Hamiñin bildiyi adı qara daş. Yoxsa ki, bu bazzarda nə desən tapmaq olar.

Əvvəlcə, ətriyat satılan piştaxtaya yaxınlaşırıam. Ətirlərin və deodrantların qiymətini soruşuram. 3 manatdan başlayan qiymətlər 18 manatda bitir. Satıcıya "Ne danışırsan, 18 manat hara, bit bazarı hara" deyirəm. Satıcı eliile mənə işare göstərir. Yəni, piştaxtanın qabağından çəkil, səndən

keçirəm. Deməli, kəndimizin kənd olan vaxtlarından danışırıam. O zaman kənddə toy, yas mərasimi olan da böyük-böyük qazanları ocağın üstüne asılırdı, onların içinde az qala min, 2 min adamı doyuzduracaq yeməklər bişirildi. O vaxt toy bəle deyildi e, bir evdən bir nəfər gedəydi, fi-kirləşəydi ki, oturacağı stolun biri ən azı 50 manatdır.

Xeyir kənddə başqa cür idi. Kənddə nə qədər adam vardısa, pəpə yeyəndən "məmə" yeyənə qədər hami toy evində olardı. Bir evdən 5-birdən, 10-u birdən. Hələ toydan da bir gün əvvəl camaatımız toy evinə yığışardı, "ciyar axşamı" olardı.

Həmin bu satıldıqən qazanlarda toy üçün keşilmiş cöngənin içəlatı bişirildi. Toy üçün tikilmiş mağarda stollar düzülərdi. Hami ondan dadardı.

Hamı, uşaqlı-böyükli o süfrənin başında əyləşərdik, Zarafat, gülüş... Doğmalaşardıq, bir-birimizin deyərini anlayardıq. İndiki toyalar toydu? Bax, bu qazanları görəndə o günləri xatırlayıb, təessüfləndim. Keçək bu bir "polka"ya...

1990-95-ci illərdə qızlar cehiz almaga gedəndə mütləq bənövşəyi rəngli qabqacağa üstünlük verirdilər. Hətta o vaxt bir çox qızlara gələn üzük-sırğa destinin qaşı da bu rəngdə olurdu. Adına da "sapfir" (göy və mavi rəngli qiyməti daş) deyirdilər.

Antikvar əşyaları balaca vaxtından sevirem. Bu gördüyüüz içərisinə armudu stekanları yerləşdirmek üçün dəstti çox bəyəndim. Gözəyari düşündüm ki, 5-10 manat olarsa, alıb

-Sənə zorla dirəmişəm ki, al? Alma, keç get!

-Hmmm...

Bundan da yaxşı qurtardıq. Üzü sulu ikən keçirəm quş bazzarı olan tərəfə. Bir anlıq gözümüz yumub özümüz təbətət qoynunda hiss eləyirəm. Quşların səsi bir-birinə qarışmışdı. Soru ki, burda hansı quşdan var, deyim ki, burda olmayan bəlkə de simurq quşdur. Bilmədim bazzardakı tülkü onları sıxırdı, ya xoşlarına gəlirdi?

Amma səs-səsə vermişdilər. Göyərçin, bülbülb, tutuquşu, şahin, flaminqo, tovuzquşu, bildirçin, day nə yoxdu ki?

Yuxa, fəsəli bişirmək üçün qədim dövrlərdə istifadə edilən saclar, mis sinilər, taslar, həvəngdəstələr, samovarlar hər qiymətə, hər çeşiddə bura da var.

Düzdür, indi bütün evlərde daha rahat olan elektron saclar var. Amma valla, çöl ocağında sac üstündə bisən yuxanın dadını elektron-melektroν vərə bilməz! Adamın ağızı dada gəlirdi...

Ehhh, keçmiş əyyamlar! Nəisə, "bit bazar" duyğulanmağın yeri deyilmiş! Çünkü mən duyulduğum anda, Kamazdan seçilməyen yekəpər bir qardaş ayağımı elə padalayıb keçdi ki, gözüm yaşardı! İstədim üstüne qışqıram ki, korsan! O məndən əvvəl tərəndi: Ayağının altına bax də...

Day heç nə! Gəlin, seçin alın, saclar var!

Bu arada bir babulyanın satıldığı "mal" üzümü xeyli güldürdü. Bir dənə gül buketini də satıldıqən xırda -para şeylərin yanına qoyub satırdı. Əmin oldum ki, "babuşka" bazzara gələndə görüb ki, zibil qabının yanına kimse ölüşmiş gül dəstəsi atıb. O da tezənə həmin ölüşmiş-bürüşmiş dəstəni oradan götürüb, indi çıxırb satıldıqə.

Eee, bura "bit bazarı" deyil? Ümumiyyətlə bazar deyil ki? Burda axmaq ola biləməz ki, "babuşka"nın gül dəstəsini alsın!

Öziz oxucularımız, "bit bazarı" deyib keçməyin, tezə mallar da buradan bir neçə manat aşağı qiymətə almaq olar.

Məsələn, Sədərək Ticaret mərkəzində mənə 24 manata təklif edilən qazanı mən buradan 10 manata aldım. Təmtəzə!

Di, başqa nələr satılır fotolar-dan izləyin!

Əntiqə Rəşid

Xəzərdə süni torpaq sahələrinin yaradılması ilə bağlı yeni qanun qəbul edildi

Milli Məclis Xəzər dənizində süni torpaq sahələrinin yaradılması ilə bağlı yeni qanunu qəbul edib.

Adalet.az xəber verir ki, parlamentin plenar iclasında "Xəzər dənizinin (gölünün) Azərbaycan Respublikasına mən-

sub olan bölməsində süni torpaq sahələrinin yaradılması haqqında" qanun layihəsi üçüncü oxunuşda müzakirəyə çıxarılib. Layihədə Xəzər dənizinin Azərbaycan Respublikasına mənsub olan bölməsində torpağın və ya qrunutun daşınib tökülməsi, yaxud səpilməsi yolu ilə və ya başqa üssüllardan istifade olunmaqla yaradılan torpaq sahəsi süni torpaq sahəsi olaraq qeyd edilir. Sənəddə süni torpaq sahələrinin yaradılma formaları və süni torpaq sahələrinin yaradılmasına dair ümumi tələblər, süni torpaq sahəsinin yaradılması üçün müraciət və müraciətə baxılması qaydaları öz əksini tapıb. Bununla yanaşı, süni torpaq sahəsinin yaradılması məqsədilə su fondu torpaq sahəsinin ayrılması barədə qərarla bağlı müddəalar, həmçinin süni torpaq sahələrinin yaradılması və həmin torpaq sahəsində tikinti fəaliyyətinin xüsusiyyətləri, mülkiyyət və icare münasibətlərinin tənzimlənməsi məsələləri təsbit olunur.

Qanun layihəsi Xəzər dənizinin (gölünün) Azərbaycana mənsub olan bölməsində tikinti məqsədləri üçün süni torpaq sahələrinin yaradılması ilə bağlı ictimai münasibətləri tənzimləyir, süni torpaq sahələrinin yaradılmasının təşkilatı və hüquqi əsaslarını və süni torpaq sahələrindən istifadənin, o cümlədən süni torpaq sahələrində tikinti aparılmasının xüsusiyyətlərin müyyəyen edir.

Müzakirələrdən sonra yeni qanun layihəsi III oxunuşda qəbul olunub.

"Peşəkar jurnalistikanın əsasları" adlı onlayn təlim kursu istifadəyə verilib

jurnalistikanın əsasları" adlı onlayn təlim kursu istifadəyə verilib.

Adalet.az xəber verir ki, "Eduaz.com" platformasında təqdim edilən kursun əsas məqsədi müasir media mühitinə dəyişən tendensiyaları nezərə alaraq, media sahəsində təlimlərin əhatə dairəsinin genişləndirilmesi, bu sahədə mütəxəssislərin hazırlanması, media nümayəndələrinin fəaliyyətinin tekmilləşdirilmesi, beynəlxalq təcrübənin hər kəs üçün əlcətanlığının təmin olunmasıdır. Onlayn təlim kursunda mövzular 12 moduldan ibarət olmaqla Anadolu Agentliyinin yüksək ixtisaslı ekspertləri tərəfindən tədris olunur.

Hər modulun və ümumi təlimin sonunda müvafiq olaraq özünüqiyəmləndirmə testini və sertifikat imtahanını verən iştirakçı nəticəyə uyğun "iştirak" və ya "müvəffəqiyət" sertifikati əldə edir.

Dövlət və özəl əməkdaşlıq layihəsi çərçivəsində təqdim olunan kursdan Media Reyestrində olan jurnalistlər ödənişsiz yararlanı biləcəklər.

Onlayn kurs media sahəsində biliklərini tekmilləşdirmək istəyən şəxslərə zaman və məkan məhdudiyyəti olmadan rahat funksionallıq, öyrəndiklərini yoxlama və sertifikat qazanma imkanı təklif edir.

Putinin Türkiyəyə səfəri gündəmdədir

Rusiya prezidenti Vladimir Putinin Türkiyəyə səfəri gündəmdə qalır, lakin tarixlər hələ razılaşdırılmayıb.

Adalet.az xəber verir ki, bu barədə Rusiya prezidentinin beynəlxalq məsələlər üzrə köməkçi Yuri Uşakov bildirib.

Katırladaq ki, Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan daha əvvəl Rusiya İldəri Vladimir Putinin Türkiyəyə səfəriinin tarixinin hələ müyyəyen edilmədiyini bildirib. Onun sözlərinə görə, rusiyalı həmkarı ilə daim əlaqə saxlayır.

Rusiya prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov da öz növbəsində təsdiqləyib ki, prezidentlər şəxsi görüşlərin olmamasını "kifayət qədər tez-tez" telefon danışqları ilə kompensasiya edirlər.

"Konqresmenlərin bizə qərəzi ABŞ ermənilərinin seçkilərdəki "səs"indən qaynaqlanır"

Xəbər verdiyimiz kimi, ABŞ-in 66 konqresmeni Nümayəndələr Palatasının Təxsisatlar Komitəsini Qarabağdan köçən ermənilərə 200 milyon dollar ayırmaya, ABŞ-in Ermənistana hərbi yardımını artırmağa, Azərbaycana bütün hərbi və təhlükəsizlik təxsisatlarını dayandırmağa və azərbaycanlı "hərbi cinayetkarlara" qarşı sanksiyaların tətbiqini arşadırmaya çağırıb.

Bu qərəzli çağırışın Azərbaycana təsirli cəmiyyəti maraqlandırır...

Adilet.az-in suallarını siyasi ekspert Müşfiq Abdulla cavablandırır.

- Müşfiq müəllim, bu çağırış cəmiyyətimizi dərindən narahat edir, ABŞ konqresmenləri bununla nə demək istəyir?

- Biz ilk defə deyil ki, ABŞ-in Azərbaycana qarşı qərezinin şahidi olurq. ABŞ-in 66 konqresmeni Nümayəndələr Palatasının Təxsisatlar Komitəsini Qarabağdan köçən ermənilərə 200 milyon dollar ayırması, Ermənistana hərbi yardımını artırılması üçün müraciət etməsi də əslində bir qərəzdir. Öz yurdunu işgalçılardan azad edən Azərbaycan xalqına qarşı ikiüzlü siyasetdir. Konqres üzvləri Azərbaycana bütün hərbi və təhlükəsizlik təxsisatlarını dayandırmağa və "hərbi cinayetkarlar" adı altında Azərbaycan Ordusunun yüksək rütbeli zabitlərinə sanksiyaların tətbiqini arşadırmaya çağırıb.

İctimaiyyətimiz bilir, aprelin ayın 27-də ABŞ qanunvericilərinin iki partiyalı qrupu Azərbaycanın yüksək vəzifəli məmurlarına qarşı sanksiyaların tətbiqini nəzərdə tutan qanun layihəsinə təqdim edib. Sənədin müəllifləri erməni lobisiyəna bağlı konqresmenlər Dina Titus və Qas Bilirakisdir. Bu, Azərbaycana qarşı sanksiyalar haqqında ilk qanun layihəsidir. Sənədə Konqresin 21 üzvü də qoşulub. Qanun layihəsi Bayden administrasiyasından Qlobal Maqnitiski Qanunu və ABŞ-in digər qanunlarına uyğun olaraq 180 gün ərzində 44 məmura qarşı sanksiyalar barədə qərar qəbul etməyi tələb edəcək. Bəli, qərəzli çağırışın Azərbaycana təsirləri ola bileyə ilə bağlı cəmiyyətdə ciddi narahatlıq yaşayır. Bu da öz növbəsində, bölgədə gərginliyin artıracaq amildir.

- Siz necə düşünürsünüz, ABŞ konqresmenləri nəyə nail ola bilərlər?

- Dütü, 30 il davam edən işğal zamanı hər il ABŞ tərəfindən separatçılarla maliyyə və hərəkəflə yardım göstərilməsi bir daha sübut edir ki, ABŞ konqresmenlərində türk toplumuna qarşı bir qıçılık hissi var. 1992-ci ildə erməni lobisiyən yüksək ixtisaslı ekspertləri tərəfindən tədris olunur.

Hər modulun və ümumi təlimin sonunda müvafiq olaraq özünüqiyəmləndirmə testini və sertifikat imtahanını verən iştirakçı nəticəyə uyğun "iştirak" və ya "müvəffəqiyət" sertifikati əldə edir.

Dövlət və özəl əməkdaşlıq layihəsi çərçivəsində təqdim olunan kursdan Media Reyestrində olan jurnalistlər ödənişsiz yararlanı biləcəklər.

Onlayn kurs media sahəsində biliklərini tekmilləşdirmək istəyən şəxslərə zaman və məkan məhdudiyyəti olmadan rahat funksionallıq, öyrəndiklərini yoxlama və sertifikat qazanma imkanı təklif edir.

nin təşəbbüsü ilə ABŞ Konqresi tərefindən "Azadlığa dəstək haqqında akt"ınə əlavə edilən və Azərbaycana ABŞ-nin birbaşa dövlət yardımını qadağan edən "907-ci düzəliş" 2002-ci ildən bəri ABŞ prezidenti tərefindən hər il dayandırılır. Artıq Azərbaycanla Ermənistən arasında münaqışın demək olar ki, aradan qalxmasına baxmayaq, təessüflər olsun ki, Konqres həmin sanksiyani leğv etmir. ABŞ Senati "2023-cü il Ermənistən Müdafiə Aktı"ni qəbul edib.

Sənəd "Azadlığa Dəstək Aktı"na "907-ci düzəliş"den imtinani, başqa sözle, Azərbaycana hərbi yardımın qadağan olunmasını nəzərdə tutur. Sənəd, digər məsələlər yanaşı, Ermənistən xaricdə hərbi məqsədlər maliyyənin ayrılmamasına icazə verir. Hazırda Rusiyanın uzaqlaşaraq Qərbin təhlükəsizlik sistemine qoşulmağa çalışan Ermənistən rəhbərliyi bu məqsədə ABŞ-in maliyyə və hərbi desteyini qazanmağa çalışır. Bu da öz növbəsində, bölgədə gərginliyin artıracaq amildir.

- Axi, regionda gərginlik yaratmaq ABŞ konqresmenlərinin nəyinə lazmıdır?

- ABŞ konqresmenlərinin Azərbaycana qarşı sanksiyaların tətbiq etmək çağırışına gelinəcək, onların belə qərəzli məvqeyi gözənlənilə idi. Çünkü noyabr ayında ABŞ-da həm prezident, həm də konqressə seçkilər keçiriləcək. Erməni diasporunun səslerini əldə etməyə çalışan namızdlar, xüsusilə də Demokratlar Partiyasının nümayəndələri siyasi uğur qazanmağın yolunu Azərbaycana qarşı keskin çağırışlar etməkdə görür. Biz bu 2022-ci ilin sentyabr ayında ABŞ Nümayəndələr Palatasının sabiq sədri Nensi Pelosi və bir qrup ermənipərest konqresmenin İrvana səfəri zamanı da gördük.

Dövlət Komitəsi ilə "Bakcell" arasında memorandum imzalanıb

Azərbaycan Respublikası Qaçqınlar və Məcburi Köçkünərin işləri üzrə Dövlət Komitəsi və "Bakcell" mobil rəsəd şirkəti arasında Əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu imzalanıb.

Dövlət Komitəsi sədriinin müavini Fuad Hüseynovun və "Bakcell" şirkətinin satış direktoru Həmid İmanovun imzaladıqları Memorandumda əsasən, Respublikamızda telekommunikasiya xidmətləri sahəsində çoxılık təcrübəsi olan mobil şəbəkə operatoru Böyük Qayğıda dair I Dövlət Proqramının icrası çərçivəsində həyata keçirilən tədbirlərə dəstək verir. Bu ilin aprel ayından etibarən, "Bakcell" doğma yurda qaydan keçmiş məcburi köçkünlərə sim-kartlar hədiyyə edərək, onlara ödənişsiz xidmətlərdən yararlanmaları sahəsində yeni tarif paketi təqdim edir. Belə ki, 2 AZN xidmət haqqı ödəmekle bu kompaniyadan yararlanan keçmiş məcburi köçkünlər öz aralarında pulsuz danışmaq imkanı əldə edirlər.

Qeyd edək ki, Sim-kartların işğaldən azad edilmiş ərazilərə qaytımı və qaydaçaq ailələrin razılığı ilə hər birinə təqdim olunması nəzərdə tutulur. Bildiririk ki, ilkin mərhələdə Füzuli şəhərindən Laçın rayonunun Zabux kəndinə köçürülmüş, o cümlədən daha əvvəl doğma yurda qayidan 1100-dən çox ailəyə ödənişsiz nömrələrin paylanması prosesi həyata keçirilib və davam etdirilir. İlkin olaraq hər bir ailəyə 2 ədəd sim-kart təqdim olunmuşdur. Sonradan bu sim-kartların sayının həmin ailələrin istəyi ilə (5 ədəd nömrəyədək) artırılması planlaşdırılır.

600-dən çox sürücüyə taksi fəaliyyəti üçün icazə verilib

Bu günə qədər 600-dən çox sürücü taksi fəaliyyəti göstərmək üçün Rəqəmsal İnkışaf və Nəqliyyat Nazirliyi yanında Azərbaycan Yerüstü Nəqliyyat Agentliyinə (AYNA) müraciət edərək icaza əldə edib.

Bu barədə Adalet.az-a AYNA-dan bildirilib. Qeyd edək ki, bu ilin aprel ayından AYNA taksi fealiyyəti üçün icazələrin verilməsinə başlayıb. "İcazələrin verilməsi

Həmin səfər zamanı Azərbaycana və Türkiyəyə qarşı səslənən sərt bəyanatlar ermənilərin maliyyə dəstəyini və səslerini əldə etməye hesablanmışdır. Bundan həvəslenən ermənilər isə ABŞ-in Azərbaycanı cəzalandıracağını düşünürdü. Ancaq bunların heç biri baş vermedi. Ermənilərdən istifadə edən demokratlar seçkidən sonra erməniləri deunutdur.

- Ayındır, ermənilər Qafqaza gələn gündən Rusyanın, indi isə ABŞ-in maşası olurlar. Ümumiyyətlər, Ermənistən "maşa" olmaqdan heç vaxt çəkinməyib...

- İndi növbəti seçki ili olduğuna görə, Azərbaycana qarşı düşməncilik çağırışları, erməni sevgisi yenidən günədmə gəlib. Lakin Nümayəndələr Palatasına təqdim olunan sənədin qəbul ediləcəyi尼 düşünürüm. Qarabağdan köçən ermənilər maliyyə yardımının ayrılmaması mümkün olsa da Azərbaycana qarşı qadağaların tətbiqini real hesab etmirmə. Çünkü həmin sənədin qəbulu üçün ən azı 222 konqresmenin səsi lazımdır. Hazırda isə bu təşəbbüsə qoşulanların sayı 66 nəfərdir.

Üstəlik, mövcud vəziyyətdə Azərbaycana qarşı sanksiyaların tətbiq ABŞ-in sülh təşəbbüslerinə ciddi zərbe vura bilər. Azərbaycanla Ermənistən arasında işğal altındakə kəndlərin qaytarılması və sərhədlərin müəyyənləşməsi istiqamətində birbaşa razılışmaların əldə olunduğu və tərəflərin sülhə yaxınlaşdırığı bir vaxtda ABŞ Konresinin beşə bir addım atması sülh prosesinə ziddir. Bu isə Ermənistəndən Paşinyanı devirməyə çalışan mührəbə tərəfdarlarının maraqlarına uyğundur.

Pasinyanın hakimiyyətdən getməsi isə Rusyanın regiondakı mövqelərini möhkəmədə bilər. Ona görə də, Ermənistəndən hakimiyyət dəyişikliyini istəməyən ABŞ-in qeyd edilən sənədin qəbuluna razılıq verməcəyini ümidi edir. Çünkü Konqresin sanksiyalar qərəvişinqtonun sülh platformasının iflasa uğraması ilə yanaşı, həmçinin Azərbaycanın Rusiya ilə yaxınlaşmasına gətirib çıxara bilər. Bu da Rusyanın Cənubi Qafqazda geosiyasi mövqelərini zəifləməyə çalışan Qərbin planlarının pozulması deməkdir. Bu səbəbdən, ermənilərin növbəti arzusunun məyusluqla başa çatacağını gözləyirəm".

- Ətraflı məlumatla görə, təşəkkür edirik.

Söhbətləşdi: Əntiqə Reşid

AYNA tərefindən yaradılan "AYNA" informasiya sisteminin "Daşıyıcılar" altsistemi üzərində elektron qaydada həyata keçirilir. İstifadəçilər //e-xidmet.ayna.gov.az/ linkinə daxil olaraq, avtomobil nəqliyyatı ilə sənəsinin və yükdaşımaları sahəsində icazənin verilməsi üçün müraciət bölməsinə seçməlidirlər.

Zelenskiyə qarşı sui-qəsd: Rusiya agentləri ifşa olundular

Ukrayna Təhlükəsizlik Xidməti Prezident Volodimir Zelenskinin qətlini planlaşdırılan Rusiya Federal Təhlükəsizlik Xidməti agentlərini ifşa edib.

Onların arasında Rusiya Dövlət Təhlükəsizlik idarəsinin iki polkovniki da var.

Bu barədə Ukrayna Təhlükəsizlik Xidmətindən məlumat verilib.

Əbülfət MƏDƏTOĞLU
madatoglu@mail.ru
**Ağrılı və
düşündürücü
hekayə**

Qarşısında oxucusunu gözləyən bir kitab var. Mən bu kitabı oxumamışdan önce onun barəsində, eləcə də o kitabın əhatə etdiyi mövzular barəsində azəciq da olsa məlumatlı idim. Çünkü ruhən mənə doğma olan bir qara-bağının, bir eloqlumun söhbətlərindən bu məsələnin məhiyyətinə vara bilmədim. Üstəlik də həmin o ruh doğmam poeziyanı da sevdiyindən, ara-sıra özü də sözü sözə caladığından daxilən onun nə vaxtsa ciddi qələmə sarılacağına əmin idim.

Ve nəhayət həmin əminlik bu gün masamın üstündə olan kitabə çevrildi. Oxudum bu kitabı. Əvvəlcə tarix kitabı kimi oxudum, sonra coğrafiya kitabı kimi, sonra nəşr kitabı kimi ve nəhayət bu kitabı əfsanə kitabı kimi də oxudum. Düşünə bilərsiniz ki, bir kitabı niya bu qədər şaxəledim, böldüm. Haqlısınız, düşünməkdə də, irad bil-

dirmək də, amma mən də haqlıyam. Cürki oxuduğum əlyazma bir elin, bir obanın, bir kəndin tarixidir. Yəni bir zamanlar Karyagın olan, Malakan olan, Qarabulaq olan, bu gün isə Füzuli kimi tanınan bir oymağın Gecəgözlü kəndi barəsində tarixdir. Daha dəqiq desək, tarixi sərgiləyen kitabdır. Bu həm də Gecəgözlü kəndinin və bu kənddə məskunlaşan nəsillərin coğrafiyasıdır. Hardan hər neçə köç etmələri, neçə məskunlaşmalarıdır. Eyni zamanda bu həm də nağıldır. Tekcə müəllifin öz ailəsinin yox, Gecəgözlü kəndinin nağıldır. Bu kənddə böyüküb böyük arenaya çıxmış elm-sənət adamları, sayılıb-seçilən iğidəri, xanım-xatın qızları ədəbiyyat, fizika-riyaziyyat, səhiyyə və digər sahələrdə önə çıxmış şəxsləri barəsində tanıtım nağıldır.

Bu kitab həm də 31 yaşında həyata veda deyən bir gəlinin əfsanəsidir. Sevgi əfsanəsi, ailə əfsanəsi, ən sonda isə bu kitab bir kənd uşağının qarşısına qoyduğu məqsədə doğru cırmaqlaş-a-cırmaqlaş, yorulmadan, usanmadan kəndçi ailəsinin qayğılarına çıyın verərək, boz inəklə "vuruşa-vuruşa" Moskvada ali təhsil almağa müvəffəq olan bir oğlanın, yəni kitab müəllifinin həyat həkayətidir.

Mən Qismət İbrahimovun "Gecəgözlü xatırələrim və düşüncələrim" kitabını maraqla, həvəslə, həm də ürək ağrısıyla oxudum. Yaddaşım təzələndi. Arxada qalan illər gözümün önüne gəldi. Dəfələrlə gəzib-dolaşdıqmı Gecəgözlü kəndinin mənzərəsini, orada qonağı oldığum işliqli adamların səmimiyyətini xatırladım. Düşündüm ki, bu kitabı yazmaqdə Qismət həm çox böyük, həm də gərəkli bir iş görüb. Ona görə ki, kəndini, el-obasını tanıtmaq, təqdim etmək bacaran hər kəsin işi olmalıdır.

İkinciisi, kitabda təqdim olunan bütün məlumatlar demək olar ki, konkret faktlara söykənir. Həyat gerçəkliyini unutmağa imkan vermək olmaz.

Üçüncüüsü, burada milli-mənəvi dəyərlərdən söhbət gedir. Ağısaqqal- ağbircək sözündən, böyük-kiçikdən, sayğıdan, elə-obaya hörmətdən söz açılıb. Həmçinin, bu kitabda şəxsi nümunədə özünü təsdiq etmə nüansları da diqqət mərkəzində olur.

Kitabi oxuduqca içimde bir fikir formalaşdı. Özüm üçün müəyyən etdim ki, müəllif bütün kitabı oxucuya danışır, yəni həm özünün istirakçısı və şahidi olduğu məqamları, həm oxuyub araşdırıcılarını, həm də yaşılı nəsilin dilindən əzx etdiklərini bütün çıpalığı ilə özü təqdim edir. Oxucu yalnız müəlliflə söhbətləşir. Ona görə də müəllif bədii təsvirdən daha çox faktları qabardır. Bax buna görə də şəkillərlə də tamamlanan bu kitabı tekce Gecəgözlü xatırələri, düşüncələri kimi yox, həm də Gecəgözlü tarixi kimi özünlə istədiyin məkana apara bilərsən. Həmin məkanda bu kitab səni düşündürəcək və dəriixməqə qoymayacaq.

Mən də kitabın ilk oxucularından biri kimi müəllifə uğurlar dileyirəm və bu kitaba görə təşəkkür edirəm.

ON DƏFƏ OXUDUĞUM KİTAB HAQQINDA QISACA ON SÖZ

Bütün gecəni tekrar-təkrar oxuyub vərəqləyib, sonra da uzun-uzadı düşündürüm bir kitab yuxumu ərşə çəkdi. Tam səmimi deyəcəm, yata bilmədim. Ona görə yox ki, yuxum gelmirdi. Ona görə ki, oxuduğum kitab bir sirri-xuda olub tutmuşdu yaxamdan. Və məni çəkib aparmışdı uşaqlığımı, gəncliyimə və bir də itirdiyim 30 ilimə...

Bu kitabı, daha doğrusu, "Tut arağı, donuz kababı və Aşotun məktubu"nu ilk oxuyanlardan olmuşam. Təbii ki, "Ədalət" qəzətində, hələ oxucu qapisına gedib çatmadan önce.

Və hissə-hissə oxuduğum bu povest məni onda, yəni indi bu anda etdiyi təsir qədər təsir etmemişdi. Səmimi etrafımdı. Kitab halında oxuyunda povest mənim Tuğda yaşadığım illərimi, bir məktəbdə oxuduğum və dostluq etdiyim erməni uşaqlarını yadına saldı. Onların da arasında Aşot da vardi, Slavik də, lap ele it oğlu it də. İndi hamisi drıgadı, amma neyələyim ki, həmin o illəri ömürdən kəsib atmaq mümkün deyil. Xüsusiələ ona görə ki, ömrün uşaqlıq və gənclik çağları unudulmaz olur. Arxasında baxdığınım, bəzən müxtəlif bəhane-lərlə söz atıb sürüşdürülmüş erməni qızlarından belə her şey tarixdi, həyatı-

mani və bir də bu gün yenidən tikilən Ağdam! Bu üç dövrü bir insan həyatına getirmək, bir qəhrəmanın yaşamasına çevirmək müəllifin mənə görə çox böyük uğurudur. Özü də bu uğur Faxının obrázında ağdamlılığı saxlamaqla gerçkləşir. Yüz ilin ağdamlısı olan Faxı bu gün də həmin auradadı, həmin kökün üstündədi. Ona görə də Aşotun anasını yenə "xala" deyib qucaqlayıb. Aşotun evindəki xalçasını, hansı ki o xalcanı Faxının nənəsi toxumuşdu, götürmür. Aşotun məktubunu oxusa da oxumadığını deyir və Aşotu axtaranda da qisas üçün yox, onun gözlerinə baxmaq və uşaqlığının, gəncliyinin Aşotunu o gözlerde görmək isteyir...

Mən bu povestdə Aqil Abbasın öz üslubuna sadıq bir şekilde, her kəsə danışlığı formada və koloritdə özümüzü povestin iştirakçılarından biri kimi gördüm. Yeni təkcə hiss etmədim, inandım ki, bu povestdə baş verən bütün hadisələrdə mən də iştirak etmişəm. Məni də povestdəki obrázların biri kimi oxucuya təqdim edən müəllife təşəkkürümü bildirməkə tutarağının ləzzətini də yaddaşimdə təzələdim.

**Kitabın ilk oxucusu
Əbülfət MƏDƏTOĞLU**

AQİL ABBAS

**TUT ARAĞI
DONUZ KABABI
VƏ AŞOTUN MƏKTUBU**

mızın, ömrümüzün tarixi. Bu səbəbdən ki, oxuduğum povest mənim də yaddaşımı təzələdi və bu təzələnən yaddaşda müəllifin qəhrəmanı Faxı öz Ağdam koloriti ilə, Ağdam cizgiləri ilə mənim o illərde tanıdığım, dostluq etdiyim ağdamlıları da gətirdi gözümün önünə. Bu povestdə mən Ağdamın üç dövrünü gördüm - işğaldən əvvəlki, işğal za-

Fəzilat və rəzalat

"Dünyada fateh olmaz, zülmkarlıq, rəzalət, Yer üzünүn fatehi ədalətdir, ədalət. Ədalətin müdəjəsi bu dünyani şah eylər, Ədalətin işidir-ölkəni abad eylər".

Nizami Gəncəvi

Tarixən cəmiyyət üçün kamil şəxsiyyətlərin yetişdirilməsi valideynlərin, təbiyəçilərin və mülliimlərin esas borcu hesab edilib. Çünkü hərtərəflı mükəmməl tərbiyənin bünövrəsi ancaq ailədə, uşaqlaşmışlar, köpəklər evində və məktəbdə qoyular. Əger bu üç məkanda tərbiye prosesinə ürkük və canıyananlıqla yanaşılırlar, yüksək təlim-terbiye üssünün, güclü və ardıcıl nəzəret sayəsində təlim-terbiye sahəsində yüksək uğura nail olmaq olar. Bu mərhələdə tərbiyədə nöqsan və boşluqlar olmayıbsa onda gelecek mərhelelərdə də tərbiye işində ciddi problemlər yarana biləməz. Ancaq sağlam cəmiyyətimizdəki bəzizi başıpozuq nadanların mühitində düşənlər, həmin mühitin amansız və rəhmsiz fırınlarına tab getirməyib düz yollarından azaraq həmin mühitin qurbanına çevirilirlər. Tarixən fəzilət sahibi olmaq istəyən çox insanlar, xüsusiələ gənclər həmisi bù fırıldadı, imkan və şəraitdən yetərinə istifadə ediblər. Bu gün də öz gözəl exaqlı, yüksək mədəniyyəti, elm-merifeti, alıcı-nablı və şəxsi bacarıqları ile dünyada milyonlarla insanlar, o cümlədən, gənc nəsl yaşadığı cəmiyyətdə hörmet-izzət sahibi kimi formalaş bilirler. Belə insanlar mədriklik və kamiliyin zirvəsini fəth edərək fiziki və eqli qüvvəsi ilə ailəsinə və yaşadığı cəmiyyətə layiqince xidmət edirler, Vətənin iqtisadi və sosial inkişafına öz töhfələrinə verərək layıqlı vətəndaş kimi elə obanın gözündə ucalırlar.

Fəzilət- insanın kamiliyin seviyyəsinədək formalasması, onun istədiyi və ya arzuladığı idealə, məqsədə və məqamə yekünləri, yerinə yetirilməsi vacib olan daha üstün, elverişli və ya faydalı cəhətlərdir. Fəzilətlərin başında özündürək, manlik şüur, özüñürtəbiye, milli qırur və özüñənəzarət, Allaha və özüñənam, Vətəne və torpağı məhəbbət, ailəye, xüsusen valideynlərə sevgi, qayğı və kömək, qanunlarımıza və dövlətçiliyimizə, eləcə də milli dəyərlərimizə, xüsüsəl adət və ənənələrimizə hörmet, pis iş, hərəket və əməllərdən, pis, zərərlər, həyət üçün təhlükəli və qorxulu olan adət və vərdişləre nifrat və s. kimi xüsusi həyatı əhəmiyyət kəsb edən cəhətlərdir. Fəzilət sahibi kimi bəşər övladı səyilən insan öz aqıl-kamalı, elm-merifeti, mərhemət hissi, leyəqəti, qeyri, meziyyətləri, hünəri, isdedadı, biliyi, yüksək mənəviyyəti, alıcı-nablı və s. ilə dənizməz-

üçün onların fiziki və eqli cəhətdən sağlam olması vacib şərtdir. Bu məqsədə çatmaq üçün onlar pis əməllerdən və vərdişlərdən uzaqda durmalı, mütəmadi olaraq fiziki tərbiye və idmanla məşğul olmalıdır.

Hər gün bədən tərbiyesi və idmanla məşğul olmaq, bədənin möhkəmləndirilməsi, fiziki mədəniyyətin yüksəldilməsi və yüksək seviyyəli fəzilət sahibi-kamil şəxsiyyəti kimi yetişməkdən ötrü bunlar əsas şərtidir. Lügətlərdə və ədəbiyyatda rəzalet sözü, alçaqlıq, eklärliq, alçaq iş, yaramaz hərəkət, həyəzlilik, namussuzluq, eyib iş, biabırılıq, rəzil gündə olmaq, virdənsizlik, xəsislik, acıgözlük, tamahkarlıq, zülmkar, nəfşkar, pis vərdişlərə aludeçilik və s. kimli müxtəlif menalarda işlədirilir.

Dünya dahilləri, məşhur mütəfəkkir, alim və şairlər fəzilət və rəzilətə bağlı gözel və dəyərli sözərək yazıb-yaratmışlar. Həmin müdrik kəlamlardan bir necəsinə oxuculara təqdim edirik.

İslam peygəmbəri Məhəmməd eleyhis-salamın hedelerinin birində deyilir: "Ayaqlar baş olanda, başlar ayaq altında qalar". Azərbaycanın dahi şairi Nizami Gəncəvi əsərlərində yaxşılıq, virdən və qazanmaqda onun nizam-intizama riyət etməyən bir şəxs kimi yetişməsinə sebəb olur.

Fazilətli insanın dedikdə yüksək mənəvi dəyərlər və mərkəmələr və mədəniyyətin yüksəldilməsi və yüksək seviyyəli fəzilət sahibi-kamil şəxsiyyəti kimi yetişməkdən ötrü bunlar əsas şərtidir. Lügətlərdə və ədəbiyyatda rəzalet sözü, alçaqlıq, eklärliq, alçaq iş, yaramaz hərəkət, həyəzlilik, namussuzluq, eyib iş, biabırılıq, rəzil gündə olmaq, virdənsizlik, xəsislik, acıgözlük, tamahkarlıq, zülmkar, nəfşkar, pis vərdişlərə aludeçilik və s. kimli müxtəlif menalarda işlədirilir.

"Quyuya salsañ da yaxşılığı, bil, Yenə qayıdacaq, o itən deyil".

"Dəməri aynatək parladan insan, Pasi silməlidir öz vicedanından".

"İnsandan-insana fərəq var: bir dəmirdən həm nal, həm qılınc düzəldərlər". Bizim eradan əvvəl yaşamış qədim yunan filosu Sokrat insandı bilik və xasiyyəti müqayisə edərək belə yazırırdı: "Bilikdən daha zəngin xəzinə, pis xasiyyətdən daha rəzil döşəmə ola bilməz". Sokrat tələbəsi Platon isə cəsərət, xeyirxalıq, paxılıq, exlaq və qəbahət haqqında öz fikirlərini belə söyləmişdir: "Cəsərət təhlükə qarşısında ağıl və zəkədən istifadə edə bilməkdir". "Xeyirxah adamda paxılıq hissi ola bilmez". "Əlaqə və qəbahət tərəzini iki məxtəlif gözündə yerləşir. Bunlardan biri qalxarsa, digeri ener". Qədim filosof Demokrit yaramaz və temiz adam, tərbiyin insanın yaxşı və pis günündə rolü haqqında, utanmaq, barədə çox dəyəri fikirlər söyləmişdir: "Yaramaz adam bir anda, təmiz adam isə illər ötdükdən sonra tanınır". Tərbiye xoşbəxt günlərində insanın bəzəyi, bədəxət günlərində siğınacaq yeridir". "Başqalarından yox, daha çox özündən utanmayıq öyrən".

Zakir Bayramlı,
şair-publisist,
AYB və AJBnin üzvü

Fazil Sənən

Şahmar Əkbərzadəni gənclik illərindən dövr mətbuatda çap olunan əsərləri ilə tanıydım. İstedadlı qələm sahibinin mətbuataya aqan əsərləri tez bir zamanda diller əzbəri olurdı. "Vətən", "Pele", "48 ölümlü qadın paltarı", "Vaxtı keçən abidələr", "Sətirdən-sətirə", "Mərkəzi poçtxana", "Kölgəm" və s. şeirləri çoxlarının əzber bildiyiniindi de xatırlayıram.

1988-ci il sentyabrın axırı, oktyabrın əvvəlləri olardı. Gecəyarı qapıda səslənən maşın siqnalına çöle çıxdım. Kolxoz sədri Əliqulu Məmmədovun sürücüsü Pənahı maşının yanında dayanmış görüb salamışdır görüşdük ve "Xeyir ola, Pənah" dedim.

- **Bilmirəm, Əliqulu müəllim tapşırı ki, Fazıl müəllimi görtür gel, işim var, - deyən Pənah sükənən arxasına keçib əyləşdi.**

- **Yaxşı, gözlə galırəm. - Paltarımı dəyişib qayıtdım və maşına əyləşib yola düşdük.**

Maşın kəndin mərkəzində təzə tikilmiş "Göbəlek" yeməkxanasının qarşısında dayandı. (O zamanlar çox yerlərdə göbəleyə oxşar yeməkxanalar tikilməsi bir dəb şəklini almışdı. Həmin yeməkxanaların bəzi yerlərdə hələ də qalmaqdadır).

- **Burda niyə dayandin? - Pənahdan soruşdum.**

- **Əliqulu müəllim tapşırı ki, müəllimi bura getir. Niyə, nə üçün dediyini bilmirəm. Onu özündən soruşarsınız, - deyən Pənah güldü.**

Maşından düşüb, yeməkxanaya daxil oldum. İçəridə üç nəfər var idi. Əliqulu müəllim, kolxozun qabaqcıl pambıqçılıq briqadıri Allahverdi Namazov ve sifetdən tanış gələn bir nəfər ayaq üstdə dayanıb səhəb edirdi.

"Axşamınız xeyir" deyib yoldaşlarla görüşdüm. Əliqulu müəllim üzünü tanımadığım yoldaşa tutaraq "Haqqında danışdığım müəllim bu yoldaşdır. Müəllimlə uşaqlığımız bir yerde keçibdi", - deyərək məni təqdim edəndən sonra "Fazıl müəllim, bu yoldaşı tanırsan?" məndən soruşdu.

- **Üzdən tanış gəlir, amma harada gördüyümü xatırlaya bilmirəm.**

- **Qəzet və jurnallarda şəklini görmüş olarsan. Ona görə səzə tanış gəlir. Tanış ol, şair Şahmar Əkbərzadə bu oğlandı.**

- **Cox yaxşı, cox gözəl. Həc ağlıma gəlməzdi ki, şeirlərini sevdiyim bir şairə nə vaxtsa görüşə bilim. Saq ol Əliqulu müəllim. Bu tanışlıq üçün sizə minnətdəram, deyərək, Şahmar müəllimlə yenidən görüşüb "Xoş gəlmışınız" dedim.**

- **Fazıl müəllim, saq olu mənə yox, ədəbiyyata, onu yaradınlara de ki, səninlə məni yenidən dost eləyibdi, - deyən Əliqulu müəllim güldü.**

Yeri gelmişkən onu da deyim ki, Əliqulu Məmmədov iqtisadçı olmasına baxmayaq, ədəbiyyat aşıqla bərabər, əhatəli ədəbi dünyagörüşü var idi.

Mütələni sevən Əliqulu müəllimin oxuduğu ədəbi esərə özünəməxsus yanasma tərzi, istər-isəməz müsahibinin diqqətini çəkirdi.

*Kölgəm gün çıxanda sərhəddi aşdı,
Könlüm qan damdı gözümüzən mənim.
Keçib o sahili gəzib dolaşdı,
Kölgəm qeyrətləmiş özümdən mənim.*

Bu şeiri söyləyib Şahmar müəllimə baxdım.

Şahmar müəllim sıfətini bürüyən xoş bir təbəssümə Əliqulu müəllimə baxaraq "Bu mənim "Kölgəm" adlı şeirimdi. Bir bənddi, cəmi dörd misra. Çoxdan, cavan vaxtı, təxminən 1960-1970-ci illərdə yazmışam. Həmsəhəb olduğum adamlardan bu şeiri əzbəri deməsini çox eşitmışəm.

Görünür oxular bu şeiri çox sevirlər. Şeir de insan kimidi. Hamisinin taleyi eyni olmur. Bu şeirlər bəxti xoşbəxt adamların bəxtinə oxşayı" - dedi və sonra mənə "Saq ol, müəllim" sözü ilə razılığını bildirdi.

- **Əyləşin görək, deyən Əliqulu müəllim bizi stolun ətrafına dəvet etdi və üzünü Allahverdiyə tu-taraq "Hər şey hazırkı?" soruşdu.**

- **Bəli, hər şey hazırkı.**

- **Onda manqalı yandırırdı, şışləri qoydur üstünə. Özün nəzarət ələ.**

- **Oldu, baş üstdə, - deyən Allahverdi bizdən ayrıldı.**

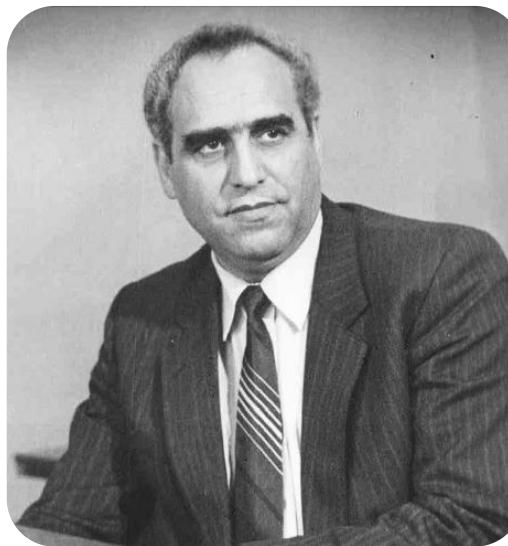
Stolun arxasına keçən kimi Əliqulu müəllim səhəbi Azərbaycan ədəbiyyatından saldı. Getdikcə

TANIDIĞIM VƏ GÖRDÜYÜM, ŞAHMAR

ədəbi əsərlər haqqında söylənən fikirlər gah haçalanır, gah da yaxınlaşır. Üç nəfərdən ibarət olan məclis, yaranan fikir mübadiləsinə görə böyük bir ədəbi yiğincəgi xatırladırırdı.

Əliqulu müəllim "Yaxşı, çox sənətkarlar haqqında danışdıq. Amma bizim bugünkü qonağımız Şahmar müəllimdir. Onun yaradıcılığı ilə mən de az-çox tanışam. "Mərkəzi poçtxana" şeirində:

*Morze əlibanı tanrı bilərəm,
Bu işi boynuna götürərə bilsən.
Tamarzi könlümü bu saat, bu dəm,
Bir acı yovşana yetirə bilsən.*

Bax bu bəndi çox vaxtı darıxanda öz-özüme söyləyirəm. Burdakı həsrət nə qədər təbiidir. Şairin yaşıdığı hissdir. Ona görə canlı çıxıb, oxucu zövqünü oxşayır.

Hələ "Gilənpaç" şeirində bu bəndə baxaq: *Kolda gizlənərdin bənövşətəki,
Kövrələ-kövrələ kollara baxdım.
Elə ovcaladım gözümü sanki,
Səni gözlerimdən çıxaraçaqdım.*

Şeirin axırıncı bəndi səhv etmirəmsə aşağıdakı kimi tamamlanır deyərək Əliqulu müəllimə desteyi-m bildirdim:

*Sinəmdə həyəcan, könlümədə təşviş,
Gəzmışəm hər sahər, hər axşam səni.
Demə, gizləncən yerin öz üzəyimmiş,
İndi üzəyimdə tapmışam səni.*

Şahmar müəllim, şeirdəki tapıntılar, yeni fikir və ifadələr öz yerində olmaqla yanaşı, şeirin gözəlliyi, oxucunu o qayğısız uşaqlıq illərinə qaytarmasındadır. Sizin şeirlərdə oxucu məhəbbəti qazanan və dillər əzbəri olan misraları yaxşı xatırlayıram.

*İnsan bir ömürdə ayağıyla da,
Dünyada dahilik qazana bilər.*

(*Pele*)

*Ürəyim gəlməyir bütöv yazmağa,
Mən səni bitişik yaza bilmərəm.*

Sonra ise

*Sən iki hecalı bir sözsən "Və-tən!"
Sətirdən-sətirə keçirilmişən!*

(*Sətirdən-sətirə*)

Şahmar müəllim, sizin əsərlərdən bu cür misalıları çox çəkmək olar. Sizin şeirlərin oxucu qəlbinə tez yol tapağının səbəbi hiss və duyğuların reallığındadır. Sizin yaradıcılığınızda "Yalan" yoxdu. Ona görə de sevilir. Bir məsələni de qeyd edim ki, bilmirəm nədənsə sizin yaradıcılığınızda aqrı, həsrət və nisgillerlə Çingiz Aytmatov yaradıcılığında aqrı, həsrət və nisgiller arasında bir oxşarlıq, paralellik görürləm. Bəlkə bu mənə elə gelir?

- **Çox maraqlıdı. Şahmar müəllim təbəssümə dilləndi.**

- **Fikrinizi tutə bilmədim.**

- **Müəllim, ona görə maraqlıdır dedim ki, mən də Çingiz Aytmatovun yaradıcılığı ilə tanışam. Həm də çox yaxın dostuq. Siz bunu bilmədiyiniz halda maraqlı müqayisə apardınız. Çingiz Aytmatovla Bəxtiyar Vahabzadənin dostluğunun yaranmasının səbəbkərə mən olmuşam.**

- **Çingiz Aytmatov Bakıya geləndə Bəxtiyar**

müəllimlə birlikdə qəzətdə şəkilləri çap olunmuşdu. Xəzər dənizinin kənarında, - dedim.

- Qardaş şəhərdəkilər elə bilməsin kənddə yaşayanlar dünyadan bixəbərdi. Azdan-çoxdan biz də oxuyuruq. Biz pambıq sahələrinin kənarında oxuyuruq, siz isə rahat kabinetlərdə oturub oxuyursunuz.

Əliqulu müəllim "Yaxşı, çox sənətkarlar haqqında danışdıq. Amma bizim bugünkü qonağımız Şahmar müəllimdir. Onun yaradıcılığı ilə mən de az-çox tanışam. "Mərkəzi poçtxana" şeirində:

*Morze əlibanı tanrı bilərəm,
Bu işi boynuna götürərə bilsən.
Tamarzi könlümü bu saat, bu dəm,
Bir acı yovşana yetirə bilsən.*

Əliqulu müəllimin sözüne gülən Şahmar müəllim "Ucğar bir kənddə kolxoz rəhbərinin və kənd müəlliminin bu cür mütaliə sevər olduğuna inanmazdım. Amma indi inandım" söyleyərək fikirlərimizi dəyərləndirməsini "Çox sağlam" deməkə rəziliyimizi bildirdik.

Əliqulu müəllim saata baxaraq "Şəherin açılmasına az qalıb. Şahmar müəllim, bir az dincəlin. Nə vaxt deyirsiniz maşını göndərim gəlsin" dedi.

- **Güntərə yaxın məni Əhməd Əhmədovla görüşdüre bilərsiniz.**

- Əhməd kişi sahəde olacaq. Görüşdürərəm. O çətin məsələ deyil.

- Əhməd kişi ilə bağlı qəzətə material hazırlayacağam. Gelişimdə məqsəd Əhməd kişi ilə görüşməkdi.

- Əhməd kişi torpağa bağlı adamdı. Ele adamdan yazmağa dəyər, - deyən Əliqulu müəllimlə birgə ayağa durduq və mən sağollaşıb ayıldım.

Aradan bir həftə keçər-keçməz "Azərbaycan gəncləri" qəzetinde Xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadə ilə Sosialist Əməyi Qəhrəmanı, SSRİ Dövlət mükafatı laureati, SSRİ Ali Sovetinin deputati Əhməd Əhmədovun geniş müsahibəsi getmişdi. Müsahibədə bir məqam indi de xatirəmdədir.

Bəxtiyar Vahabzadə belə bir sual verir:

- **Pambığın becərilmesində və toplanmasında şagird əməyindən istifadə edilir. Siz necə, şagird əməyindən istifadə edirsinizmi?**

Əhməd Əhmədov cavab verir:

- **Yox, Bəxtiyar müəllim. Bizi də məktəblər bağlayan. Pambıq toplanışında ancaq kolxozular iştirak edir.**

Şəhəri pambıq sahəsində bir neçə şagird qəzeti mənə göstərərək "Müəllim, bu qəzeti oxumasınız?" sual etdi.

- **Bəli, oxumasam.**

- Müəllim, belə də ağ yalan olar? Pambığın becərilmesindən yığıilib qurtarmasına kimi biz şagirdlər sahələrdə can qoyuruq. İndi bunu yanzanı aparasan Əhməd Əhmədovun sahəsinə, sahəde olan məktəbliləri göstərib deyəsən, "Bəs bu uşaqlar məktəbli deyilmə?"

- **Yazanda günah yoxdu. Yازan hər şeyi bilir. Amma ele yazmalıdı.**

- **Niyə, düz yəzsən də! - şagird fikrində israr etdi.**

- **A bala, böyüyəndə bu gün mənə verdiyin səhalin cavabın özün tapacaqsan. Səhərdən mənimlə mübahisə etdiyinin əvəzində bir döşlük pambıq yüksəldi. Pambığını yüksək, axşam tərəziyə qoymağa məhsulun olsun ki, utanmayasan.**

Bir neçə aydan sonra Şahmar Əkbərzadə ilə təsadüfü görüşdük. Hal-əhvaldan sonra şairin diqqətinin həmin mübahisəyə və şagirdlərə aramızda olan səhətə yönəldim.

Bir anlıq fikirləşən şair "Müəllim, uşaqla düz deyir. Uşaqlardan bilsin ki, ele yazmaq vəzifə borcumuzdur. Siz onu düz demisən ki, böyüyəndə səhalin cavabını özün tapacaqsan. Yaxşı ki, Allah bu şairliyi bize verib. Həc olmasa yaradıcılıqda özümüz olur.

Bu ideologiyanın bünövrəsi yalan üstündə qurulub. Siz de müəllim kimi çox həqiqəti bildiğiniz halda sözsüz ki, həqiqətin üstündə bile-bile xətt çəkirsiz. Xeyli səhət edəndən sonra şairle sahələşib ayrıldıq. Həc vaxt ağlıma gəlməzdik ki, Şahmar Əkbərzadə ilə olan bir görüş nə vaxtsa xatirəyə çevrilib ya-zılacaq. Aradan 40 ildən artıq bir vaxt keçib. Əsr də, quruluş da dəyişib. Həmin gecənin şahidi olan yol-daşları Şahmar Əkbərzadə, Əliqulu Məmmədov və Allahverdi Namazov çoxdan döyüşlərini dəyişiblər. Allah hər üçün rəhmət eləsin, ruhları şad olsun! Şairin 1964-cü ildə yazdığını "Dəyəməz" adlı şeiri aşağıdakı kimi tamamlanır:

*Ay Şahmar, qəm yemə, dəryan qəm olsa,
Ömrünə, gününə dərd həyan olsa,
Səni bircə nəfər anlayan olsa,
Dünyadan bədgüman olmağa dəyməz.*

Əbədiyyət evində rahat uyu şair! Yaradıcılığınızın əbədiyyəşar olduğuna əmin olun. Şeirləriniz bu gün də sevilə-sevile oxunur.

Mən Şahmar Əkbərzadəni şair kimi tanıdım və şair kimi də gördüm.

**Səhiyyə Nazirliyinin
adından sosial
şəbəkələrdə saxta
kampaniya keçirilir**

Sosial şəbəkə platformalarında kibərdələdülər tərəfindən Səhiyyə Nazirliyinin dəstəyi göründüsü ilə Kapital Bank adından saxta kampaniy

Düşünməyə dəyər: Milli-mənəvi dəyərlər xalqın əxlaqidır

(Televiziyanın bəzi verilişləri haqqında)

Hər bir jurnalist həm də məhz bu xalqın övladıdır, mətbuatımızda azərbaycançılığımıza xidmət etməlidir. Xalqımızın müqəddəs nemətləri kimi əziz tutduğu mənəvi-əxlaqi dəyərlər hər məqamda göz-bəbəyi kimi qorunmalıdır. Bir sərəncamı ölkələrdə çap olan pornoqrafik jurnalların gətirilməsi, yayılması, eləcə də sarı piyarlar, sözsüz ki, Azərbaycan ailəsinə daxil olur, oxunur və böyükli-kicili baxılır. Bəzi televiziya reklamlarında və hətta verilişlərindeki eybəcərliliklər, istedadsız və şəxsiyyətsiz şou-biznesin bəzi nümayəndələrini, onların guya barız olan əməllərini təhlükə edən, boş laqqırtıdan başqa bir şəxə oxşamayan qeybət verilişləri, pornoqrafik momentlər əks olunan reklamlar, kino-filmər, insan heysiyyatına ləkə gətirən ailə-məişət problemlərinin, zoraki filmərin nümayişi əslində, efiri doldurmaq məqsədi olsa da, sözsüz ki, gənclərimizin əxlaqi dəyərlərinin aşınmasına hesablanmış vasitələrdir. Azərbaycan xalqının siması belədirmi ki, hər ölkədə baş verən oxşar adı bir faktı biziñkiler daha da qabardıb, eybəcər şəkildə geniş tamaşaçı kütləsinə, dünyaya car çəkirlər?! Hörəmtli tele-jurnalistlər, dünyə şöhrəti, gözəl xalqımızı və onun şəxsiyyətlərini və barız nümunə olan əxlaqi dəyərlərini dünyaya beləmətiñaralar!?

Vətənpərvəlik - vətənini və xalqını sevənlərin hiss və duyularını özündə təcəssüm etdirən böyük dəyərdir. Vətən torpağına sevgi ekən, ocağının qorunu gözü üstündə saxlayan hər kəs şərəflənər. Ata-anaya olan sevgi Vətənə olan sevgini formalaşdırır.

Xalqımızın bariz qəhrəmanlıq tarixi, comərd nəsillər var. Zaman-zaman Vətən təhlükədə olanda qəhrəman oğulları silaha sarılıb el-oba-nı, müqəddəs torpaqlarımızı qorumaq uğrunda canlarını belə fəda etmişlər.

Vətənpərvəlik xalqımızın qan yaddaşıdır. Qarabağın azadlığı, ölkəmizin suverenliyinin təmin olunması uğrunda döyüslərde minlərlə qeyrəti oğullar-qızlar mübarizəyə qalxmış, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı və Vətən Mühərbiyi Qəhrəmanı kimi yüksək şərəflə adlara la-yiq görülmüşlər. Minlər cəsur döyüşçü müxtəlif dövlət mükafatları ilə təltif olunmuşlar. Qəhrəman övladlarımızın şəxsi şücaətləri bu günkü gənclər və gələcək nəsillər üçün barız nümunədir. Təlim-tərbiyə müəssisələri, kollektivlər, gənclər təşki-

latları müasir gəncliyin vətənpərvəlik tərbiyəsinə geniş diqqət yetirməklə yanaşı, qəhrəmanlarımızın fərdi nümunəsini göstərməlidirlər.

Sahib olmaq sevgi ile qayelənmir, bütövlüyü şərtləndirir. Bütövlük isə Vətən bütövlüyü, şəxsiyyət bütövlüyü ilə eyniləşəndə Vətən sənə oğul deyər! Qayası, mamırsız. Odan qorxsan da, işığa yönəl. Çünkü işlədə yarananın nur payı var. Vətənpərvəlik xalqımızın qan yaddaşı ilə zənginleşəndə daha möhtəşəm olur. Zaman keçidkə bu böyük bəşəri hissələr milletimizin, xalqımızın həyatında başlıca meyara çevrilir, xarakter kimi formalşır, nəsillərin fəaliyyətinin fövqündə dayanır. Çünkü Ata-Ana, bir də Vətən dünyada ən ülvə və müqəddəs varlığımızdır.

Zaman ötsə də, bu böyük, bəşəri hissələr milletimizin, xalqımızın həyatında həmisi başlıca meyara olmuş, bir xarakter kimi formalşmış, nəsillərin fəaliyyətinin fövqündə dayanmışdır. Birinci Qarabağ mühərbi böyük supergüclərin rəvac verdiyi, dəstəklədiyi, əməli və konkret köməklək göstərdiyi düşmənlərimizin dədə-baba torpaqlarımızı işğal etməsi minlərlə vətən oğullarını ayağa qaldırdı. Güclü dövlətlərin iştirakı aparan işğalçılıq mühərbi xalqımızın qəhrəmanlıq tarixinde yüzərin, minlərin şücaəti, qeyrəti nümunələrlə yaddaşlara hekk olundu. Vətən oğulları, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev cənablarının rəhbərliyi altında Qarabağın azadlığı, ölkə suverenliyinin qorunub-saxlanması üçün 44 günlük döyüslərdə, eləcə də anti-terror əməliyyatlarda fəal iştirak etmiş, hazırda ordu sıralarında həvəsəl, böyük qürur hissiley xidmet edir, aparan ordun quruculuğunda öz töhfələrini veriblər. Lakin mənəvi cəhətdən aşınmalarla yol vermiş bəzi ailələrdə övladlarını xarici ölkələrde oxumaq, eləcə də xəstəliklər adı ilə ordu xidmətən yandırımağa çalışınlardır. Zaman, tarix, Azərbaycan xalqının vətənpərvəlik ənənələri belə insanlara dərs olmalıdır.

Ölkəmizdə bəzi radikal qüvvələr özlərinin ideoloji məqsədlərini zərər-təbib həyatda keçirməyə, zərərli dini adətləri kor-koranə, ifrat dərəcədə icra etməye çalışılsalar da özünün milli-mənəvi və dini dəyərlərinə həmisi böyük önmə vərən xalqımız özünəməxsus inancları, inam-etiqad göstərdikləri məbədləri göz-bəbəyi kimi qoruyub saxlayır, nəsilləni davam etdirir. Lakin radikalizm, ifrat dini etiqadların ayaq açma-

sına yol vermək nə zəmanənin tələbinə uyğundur, nə də tarixi ənənələrimizə. Aile başçıları, ziyanlılar gənc nəslin tərbiyəsində bu vacib xüsusiatlara həmisi ciddi diqqət yetirməli, övladlarını dünyəvi elmlərin fəthi olaraq nurlu, işqli, zəkəli, ziyanlı şəxsiyyətlər kimi görmək arzusunda olmalıdır.

Milli adətlərimizlə bağlı, günümüzdə həyata keçirilən daha bir neçə zərərlə tədbirlərlə əlaqədar fikirlərimizi bölüşmək isteyirik.

Xalqımıza məxsus çox dəyərli, ünlü, zaman-zaman tarixinin süzgəcindən, ziqaqı və təlatümü dövründən keçmiş bəşəri ənənələri, adətləri çıxdır. Bu mənəda Azərbaycanda el toylarının təşkil və aparılması, hər şeydən əvvəl gedəcək ailənin təməli qoyularən geniş ailə araşdırımları aparılması özü böyük mahiyyət daşıyır və gənclərin sonrakı talelərində bu cəhətlər xüsusi mühüm rol oynayır. Bu qəbilədən toy adətlərimizin dünəni, bu günü və sabahı bizi dərindən düşünürməyə bilməz.

Nəsill-nəcabətini illərlə öyrənədilər - həm qızın, həm də oğlanın. Söz sahibi ağsaqqallar yalnız müəyyən razılıqlar olandan sonra, el adətində elçi gedərdilər, bu izdə vaca zəmin duradırlar. Belə xeyirdən duralı qurulan ailələr möhtəşəm olardı. Övladlar xoşbəxt həyat sürürdülər. Ata-anə, gəlin-qaynana, övlad ailə-məişət problemləri yaşamazdı. Kiçik narazılıqları isə evin ağsaqqal və ağıbərkələri yoluna qoyardı. Nankor övladıslarla el qınağına tuş gelirlər. İndi elçiliyə gedənlər təessüfki qızların neca şiqil-merifət sahibi olduğunu, ev-eşikdə valideyinlər neca münasibətini isə soruşturməyənən.

Toy-dügün dönyanın əşrəfi olan insanların həyatında ən müqəddəs, sevincli, gözəlliklər bəxş edən, zaman-zaman yaddaşlarda qalan və həmisi xatırlanan hadisədir. Əvvəlcədən bildirik ki, kiməsiz və imkansız gənclərə əl tutmaq, toy eləmək, ev, iş vermək, sahib durmaq böyük savabdır və qəlbən mən də şərikəm.

Lakin insanlar özlərinə, minik atı, damazlıq mal-qara alanda belə, onların nəsil-kökünü, hal-huyunu və s. öyrənərdilər. Bu günsə toy olsun, tələslik ailə idivacıları qurulsun, televiziyalı reyting qazanmaq adıyla, hələ düşüncəsi tam formalşamış gənclərin ailə qurmasına çalışır, buna həm də məqbul sayaraq üstünlük verir, geniş təhlükə edirlər. Veriliş xətitine "bar qızlarını", küçə-bazarlardan gətirilən abır-həyəsini çıxdan itirmişləri televiziya verilişlərinə də-

vət edir, onları əre vermək təşəbbübündə olurlar. Belə hallar xüsusi qəbul edilməzdər və xalqımızın müqəddəs adət-ənənələrinə xələt getirir.

Bu gün ailə qurmaq, toy-dügün təşkil etmek bəzən bayğılaşdırılır. Adını da "müsəsirlik" qoyurlar. İnterntən tanış olurlar, əre gedirlər və ele internetlə də boşanırlar. Ona görə də böyük arzularla qurulmuş və çox asanlıqla dağılan ailələr, sahibsiz qalmış günahsız körpələr, həyatının ilk sevgiləri puç olmuş gənclər saysızsəsabsızdır. Cox təessüf ki, adı tesadüflər hesabına, bəzən isə məhz məqsədli yeni qurulmuş və böyük ümidiylər yaşayış ailələrin dağılmışı da eyni sürətə başa çatır.

Adını "Avropa dəyərləri", "Qərb mədəniyyəti", "Müsəsir insanlar"ın həyatı və daha nələr-nələr adlandırdıqları qurama toyları silsiləsinə yeni, həm də olduqca təməraqlı şəkildə, xalqın milli-mənəvi dəyərləri adıyla sıranın, televiziya kanallarında tanışlıq, seçib-sevilmək, daha sonra gurultulu toy mərasimləri baş alıb gedir. Telefon sorğularından, televiziya görüntülərindən hər ikişində guya məhəbbət yaranır, kimisi evlənir, kimisi əre gedir. Avropa-sayağı toylarda gəlinin əlinədəki gül buketini arxaya atması, onu tutan qızın bu il təzliklə əre gedəcəyi, oğlanların evlənəcəyi qənaətinə gelirler. Bu məqam qadınları, hətta kişi-ləri belə həyəcanlandırır. Toylardasa mənasını bilmədiyi arxaya atılmış bu gül dəstəsini qapıb, bəzən, hətta öz arvadına verən kişilərə də rast gəlmək olur.

Adət-ənənələrimizin bu qədər ucuzaşdırılması, cılızlaşdırılması görəsən nədən qaynaqlanır? Vaxtılı "Tanışlıq klubları", evdən sifarişlə çağırılan xanımlar klubu və s. adlanırlar və nəticələri hamiya məlum olan əlaqəsizliq yuvaları kimi gənclərin mənəviyyatının pozulmasına xidmet edən tedbirlər ikrət doğurur.

"Mədəni ölkələrin" tele-verilişlərindən götürüb-quraşdırılan "qurama toyları" məişətimizə getirmək təşəbbüsü göstərirler. Bir baxışdan vurulanlar, evlənməye, ailə qurmağa razılıq verilir. "Alo" ilə, tele-studiyada, boyu, ölçüsü, çekisi, bürcü, gözünün rəngi telefonla, ya da mikrofonla sorular, elə oradaca qərar verilir, ev-eşiyi, dolanlığı olan qızların evinə oğlanlar köçür, ailə qurur, qızlarsa simvolik ərlər seçirlər. Beləcə, taleyin bəxş etdiyi ömrüngə yoldaşını arayıb-seçmək məsuliyyəti dəqiqələr, saatlar ərzində "hell" olunur. Adı gözəl el şənləklərinin bele lüzumsuz təbliğ edilməsi axı kimə lazımdır?

...Görəsən, bu ailələrin sonrası, usaqların taleyi necə olacaq?! Bəlkə də bizer bu olayları yeterince başa düşmürük?! Müsbət və ya çatışmayan cəhətləri var? Dünya haraya gedir? Amma, xalqımızın əxlaq-mənəvi dəyərlərinin bu qədər aşağılanması şəxsən məni çox üzür.

Toy-dügün xalqımıza həqiqətən çox yaraşır. Çalıb-oynaması müasir şəkərimizdir. Rəqs edənlərin çoxu tərəf-müqəbiliyin kimliyini bilmir, heç fərqinə de varır. Hami öz övladlarının şənlik məclislərini tətənəli, qonşusundan, qohumundan geri qalmamaq üçün dəha yaxşı, fərqli keçirməkdə sanki rəqabətə girir.

İngilis şairi Corc Herbert demişkən: "Əxlaqdan məhrumsansa, nə qədər yüksəyə qalxan da, yene heçsen".

Milli-mənəvi dəyərlərimizin, müqəddəs ənənələrimizin sixışdırılıb (məqsədli olaraq) kenarlaşdırıldığı bir zamanda, toy mərasimlərində və onun iqtisadi cəhətdən həll olunması yekunları birmənli şəkildə soyğunçuluqla nəticələnir. Nəticədə toy sahibi nəinki əlibəs qalır, gələcəkdə gənc ailənin dolanışını, zəruri ehtiyaclarını belə təmin etmək imkanı olmur. Həqiqət budur ki, toy sahibi çox zaman ağır borclara düşür və onun həyatında problemlər yaranır. Əsl həqiqətdir ki, mərasimlər keçirərkən əsasən, şadlıq evlərinin sahiblərinə xidmət edilir. Əzizlərinin, yaxınlarının şad gününə sevinən, həm də istirahət edib, əylənib zövq almaq istəyənlər saraydakı qulaqbətəri gurultulardan narahat olur, baş götürüb gedirlər. Şadlıq evlərinin təqdim edilən, bu toydan digər mərasime ötürülən, çox çeşidi, lüzumsuz, keyfiyyətsiz yeməklər, yersiz atəşfəsanlıq və s. başqa mövzu olsa da, məclisin təşkili ciddi düşünməyə əsas verir.

Son illərdə xalqımız müxtəlif gurultulu partiyalar, "vahid bank", "muncuq", "kredit", mənzil, vəzifə almaq, ali məktəbə girmək, xaricdə işə düzəltmə və s. onlarca belə baş qatan oyuları çox görüb, dələduzların toruna düşüb, maddiyyat və mənəviyyat itkisinin göynərtisi illərlə çəkilmir. Dələduzluğun çiçəklənən həqiqiyəti göstərir ki, bizləri milli-mənəvi, əxlaqi dəyərlərimizdən sapındırmağa çalışırılar. Bu, xalqa bağışlanmaz xəyanətdir. Bu acı həqiqətləri düşünərkən qeyd etmək istəyirik ki, dünyadan əşrəfi insana xas olan gözəl, mübarək insani simanızı, milli-mənəvi əxlaqi dəyərlərinizi itirmeyin!..

- Həzm sisteminin tənzimləyərek həzmizlik və qəbizlik problemləri-ne yaxşı təsir edir;

- Berqamot yağı hamam suyunə əlavə edildikdə qızdırmasalıcı təsir göstərir;

- Antiseptik xüsusiyyətləri sayəsində ağız yaralarının sağalmasına və ağız qoxusunun yox olmasına kömək edir;

- Masaj yağı olaraq istifadə edildikdə rahatlama təmin edir və stresdən yaranan ağrıları aradan qaldırır;

- Berqamot ürəyi qoruyur və qan təzyiqini tarazlaşdırır.

Ürək damarlarını qoruyan, stressi azaldan çay...

Təbii sağlamlıq məhsulları ənənəvi tibb alternativləri arasında populyarlıq qazanır. Bu məhsullar arasında berqamot kimi dərman bitkilərinin sağlamlıq müsbət töhfələri öne çıxır. Bəs berqamotun sağlamlıq üçün faydalıları nələrdir?

Bu bitkinin faydalalarını təqdim edirik:

- Berqamot xoş qoxusu bəndə aromaterapiya effekti yara-

- Ürək-damar xəstəliklərinə qarşı qoruyucu təsiri var. Damar tixan-

Zemfira Məhərrəmli
yazıcı-publisist

"Arazdan gələn səslər"

həyat həqiqətləri romanıdır

"İrəlidə gur dalğalı, coşğun Araz, arxada əliqılıncı düşmən... Adilsəsə, ədalətini göstər, ey Yaradan, zəlimsənsa, özün al canımız!"

Torpağı yağmalanmış, əzizlərini, doğmalarını itirmiş ananın dilindən söylənən bu üşyankar nida tanınmış yazar, çağdaş ədəbiyyatımıza verdiyi töhfələriyle sevilən Şövkət Zərin Horovlunun "Arazdan gələn səslər" romanındandır. Əslində Şövkət xanım bu iri-həcmli ilk nəşr əsərini həle 2010-cu ilde qələmə almışdır. Ş.Zərinin adı çeki-lən romanı "İlin kitabı" elan edilərək, Mahmud Kaşgari beynəlxalq ödülüne layiq görülmüşdür. Həm də Rəsul Rza və Mikayıl Müşfiq ədəbi mükafatlarının sahibinin daha sonra ərsəyə getirdiyi "Köynək" və "Əbədiyyətə qədər" romanları da bu qəbildən olan, başqa sözlə, tarixi keçmişimizin qanlı səhifələrinə güzgü tutan əsərlərdir.

O illerde Birinci Qarabağ müharibəsinin vurduğu yaralar həle təzəydi. Xəyanətkar, nankor qonşunun torpaq iddiaları ilə başlamış qanlı savaş insan taleplerinə balta çalmışdı. Yurd itkisinin göynərtisi, ağrı-acısı çox dərinidi. Dədə-baba torpağında isti ev-eşyini itti-rən didərginlərin dərd-səri də bir yandan. Aran ərazilərde salınmış çadırlara sığınan soydaşlarımız erməni quldurların vəhşiliyindən, yağı güllələrindən qurtulmaq üçün nə zülmələr adamlıdı. Dağ adamlarının nefəs təntidən isti bölgələrdəki "binələri çadır-çadır" sığnacaqlardan, vaqon evlərde yaşaması müharibənin həyatımıza getirdiyi acı reallıq idi.

Cəbrayı rayonunun Horovlu kəndində dünyaya gəlmiş, doğma kənd məktəbini, daha sonra universitetin filologiya fakültəsinin bitirib ədəbiyyat aləminə qədəm basan Şövkət Zərin yaradıcılığının ilk dövrlərindən Qarabağ mövzusuna üstünlük vermişdi. Şövkət xanım deyir ki, "mənim qəhrəmanlarım arasında qanlı 90-ci illerin ağırlığını cəninde daşıyanlar, o dövrün məşəqqətlərinə metinliklə sine gərenlər, taleyi nahamar, tərsinə gələnlər de az deyildi. Nə yaxşı ki, şərəfini, qeyrət və ləya-qətinə keşməkeşli zamanın, üz-üzə qaldığımız dəhəştli müharibənin sınağınan üzüağ çıxara bilənlər daha çox idi."

Tam yəqinliklə demək olar ki, Şövkət xanımın həle 90-lardan üzüberi yazdığı Qarabağ həsrli şeirləri də oxuların tərəfindən maraqla qarşılanıb. İndi ixtiyar çağlarını yaşasa da, onun daha çox üz tutduğu jəni poeziyadır və istər savaş mövzusunda olsun, istərse də digər mövzularda yazdığı nəzm nümunələrdə həyat həqiqətlərinə bənzərsiz yanaşma, özünəməxsus baxış buçağı var.

Arazın sahilində böyükən, soydaşlarımızın həmişə o taya həsrətlə baxdı-ğı, ayrılıq timsalına çevrilmiş bu başı-bələli çayın sularına göz dikməkdən doymayan, sonralar isə yaşadıqları faciələri müşahide edən Şövkət xanım söz açdığını romanına münasib bir ad seçib: "Arazdan gələn səslər."

Cəbrayıñ kəndləri odlara qalananda bu yurd yerimizin də ah-naləsi göylərə bülənd oldu. Fəqət kimse bu fəryadı, ah-naləni eştirmirdi. Güllə yağışına tuş gələn insanların ən ağır məqamda dadına yetən Araz çayı oldu. Yüzlərle insan faciəsinin şahidi idi dərdli Araz. Sirri pünhan qalan didərginlərin dəryaca kədərini, qüssəsinə sığınmış, nicat yolu olmuşdu Araz çayı. Ermeni milət-ciilərin tapdağında qalan, odu səndürüb, külü sovrulmuş kəndlərimiz işgal

edilmiş, elati pərən-pərən düşmüşdü. Torpaqlarımız erməni quldurlarla mərdliklə döyüşən igidlərin qanına bələnmişdi. Qan izləri Arazın sahillərində de seziklirdi. İsti ev-eşyini sonadək tərk etməyən, nəhayət, ələcsiz qalıb balalarını və ömr-gün yoldaşını qurtarmağa cəhd edən ailə başçısı Süleymanın ölümü əsərin ən üzüçü səhnələrindən dir. Onun ovladı gənc Resulun fədakarlığı da oxucunun gözü öündən çekilmir. O, atasının casədini iztirab içinde qovrulan anasının öyüdü ilə çox çetinliklə gur sulu, dalğalı Arazın o təyinə keçirir. Qaçaqçaq düşəndə, dar macalda körpəsinin unudan gənc ananın - Gülünə faciəsi də təsirli bədii lövhələrlə eks etdirilib. Yazıçı, romanın əsas qəhrəmanlarından olan, boş qalmış evine dönüb olmazın acılar yaşıyan Teymur müəllimin xarakterini, torpağını, millətini hətta ailəsindən belə əfzəl-

bilən, əlində silah döyüşərək, yurd yərini qoruyan rayon milis rəisiin vətəndaş missiyasını bu personajların iç dünəynənə baş vurmaqla açıb göstərir. Müellif həyətin sərt eniş-yoxusuuna, yaşıdıği hərb qovğasının burulğanlarına tuş gələn müxtəlif insan taleplerindən bəhs edir. Karakterlərin səciyyəvi cəhətlərini fərqli ədəbi prizmadan, həm də yazıçı təxəyyülünün bədii izharıyla çatdırır.

Qələm sahibi bu çoxplanlı nəşr əsərində həyat gərcəklərinə sadıq qalaraq, baş qəhrəmanların timsalında narahat dünəyimizin əzəli-ədəbi dəyərlərinə xatırladır, eks etdirdiyi olaylarla bağlı düşüncələrini, hiss ve duygularını bölüşür. Şövkət Zərin xalqımızın mübarizə əzmini, həmçinin mərdliyini, dürüstlüyünü, müdrikiyini, əyilməzliyini müsbət obrazların simasında üzə çıxarıır. Müellif erməni quldurların vəhşiliyini, onların əsir və girovlarla amansız rəftərini, gavurların əlinə keçmiş qız-gelinin müsəbətin tükürpədici dəllillər, faktlarla təsvir edir. Bizim ordu komandirlərindən biri isə əsir düşən erməni qızının namusuna toxunmaq istəyən əsgərə təpinqərək, hətta üzərinə silah çəkərək ona yerini göstərir.

İnadkar yazılıcının erməni vandalizmənə qarşı mübarizəsi əsər boyu bütün ciddiyəti və əksənliyi ilə davam edir, faciələr ard-arda bir-birini izləyir və hər birimizi qisas havasına kökləyir.

Yazıcının zəngin yaradıcılığı ədəbi cameənin diqqətindən kənardə qalmayıb. Görkəmləi ədəbi tənqidçi, filologiya elmləri doktoru Vaqif Yusiflinin fikrincə, "Şövkət xanımın təsvir etdiyi hadisələr inandırıcıdır, bu da müasir roman üçün başlıca şərtlərdən biridir. O, qaçqın düşən insanların əzəli günlərini, məşəqqətləri anılarını, psixoloji sarsıntılarını verməye çalışır, eyni zamanda, o çətin günlərdə cavanların, intiqam hissilə coşub-dəşən soydaşlarımızın mü-

barizə əzmini də təsvir etməyi unutmur... Yalnız canlı müşahidələr, inandırıcı faktlar əsasında qələmə alınan əsərlər... böyük "Qarabağnamə"nın sırasına qatılacaq. Şövkət xanımın romanları da bu sıradandır." Yazıçı-dramaturq, Əməkdar incəsənət xadımı Elçin Hüseynbəyliyə görə, "Arazdan gələn səslər" həm də tale romanıdır. Əsərdə məglubiyət acısı, köçkü, qaçqın taleyi, qadın və qızlarımızın öz namuslarını qorunmaları üçün canlarından keçmələri, Arazın sularında qərq olmaları, erməni əline düşən soydaşlırimizə verilən işgəncələr onların ürək-parçalanı harayı ürəkağrısı ilə təsvir edilmişdir." "Əbədiyyat qəzeti"nin baş redaktoru, tənqidçi, publisist, araşdırmaçı alim Azər Turanın fikrincə isə "Qarabağ ağrısına Şövkət Zərin qədər estetik biçim verən, bu ağrını ince bədii libasa bürüyən qadın şairlerimiz azdır".

Romanın bir məziyyətini də vurğulamaq istərdim. Müellif neçə mədhiş hadisənin şahidi olmuş, illər boyu keçilməz, mübhəm qalan Xudafərin körpüsünü canlı bir obraz ucalığında təqdim edir. Arazın "qum ilə doyurulmuş" lilli suları isə, əvvələ dediyim kimi, mühəsirəyə düşən, qurtulmaq istəyən əliyalın əhalinin xilas yolunuş.

Nə mutluyuq ki, Xan Arazın səsi-üni qeybə çəkilmedi, itib-batmadı. Otuz il önce mənfur düşmənətə savaşda məglubiyət acısı yaşıyan əğullarımız sınmadı, əyilmədi. Əsərin sonunda əsgərlərimizin Horadizi yenidən geri almasından söz açan Ş.Zərin əsir düşən yurd yerlərimizin tezliklə işğaldan azad olunacağına ümidiyi ifade edirdi.

Əsərin parlaq obrazlarından olan, II Dünya müharibəsində həlak olmuş Vələlinin nevəsi əigid Kamran Birinci Qarabağ savaşında şəhid olsa da, onu qardaşı Kənan əvəz edir. Bu faktın özü millətimizin qəhrəmanlıq rışelerinin dərinlərə kök atmasına, Vətəni qorumaq üçün "bir ölərik, min dirilərik" gerçəklilikinin izharıdır. Əsər bu fikirlərle bitir: "Şəhər gənəsinin şəfaqəleri onların yolunu, arzudolu ömr-günlərini bürüyürdü. Ele bil ki, hər tarəfdə susan sükit oyanıb onlara qələbə nəğməsini oxuyurdı: "Marş irəli, marş irəli, Azərbaycan əsgəri!"

Qeyd edim ki, Şövkət Zərin çağdaş günümüzdə de aktual olan bu romanını öten il təkrar əsir etdirib. Əsəre ön söz yazan tanınmış qələm sahibi, nasir və şair Musa Ələkbərlinin fikrincə, "Arazdan gələn səslər" amansız faciələr romanıdır. Əsəri oxuduqca bir-birindən gərgin hadisələr burulğanına düşür, əzablarla düber edilmiş bir xalqın xüsusi qəddarlıqla, düşmənliklə öz doğma yurd-yuvasından perikdirilməsinə, dişdərin düşməsinə qəzəblənir, yumruğunu düyünləyir, "qisas" deyə üsyən etmək istəyirsən."

Düyününənə dəmir yumruğun intiqam davası isə cəmi 44 gün çəkdi. Hədəfləri sərrast seçən Sərkərdəmiz, müzəffər ordumuz, rəşadətli əsgər və zabitlərimiz düşmənin başını əzərek, xalqımıza Qələbə sevincini yaşatdı. Yazar xanımın doğulduğu Cəbrayı, habelə Zəngilan, Füzuli, Qubadlı, Ağdam, Qarabağımızın ürəyi olan Şuşamız və digər yurd yerlərimiz işğaldan qurtuldu. İndi bu müdrik çağlarında Şövkət Zərin Horovlu böyük şövgələ zəfer şeirləri yazar, sərhədərimizin direyi, canlı si-pər olan yenilməz əğullarımızın das-tanlara sığmayan hünərini öyüb vəsf edir.

Qarabağ Universitetində təhsil alanlara bu güzəştlər ediləcək

"Qarabağ Universiteti vacib layihədir. Həm hər bir azərbaycanlı, həm də azərbaycanlı təhsil işçisi üçün qurur mənbəyi olan layihədir. Burada texniki və menecment baxımından təxminən 10 ay ərzində bir ali təhsil müəssisəsini qurmaqdan danışırıq". Adalet.az xəbər verir ki, bunu REAL TV-yə müsahibəsində elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev bildirib. O deyib ki, 10 ay ərzində ali təhsil müəssisəsi qurmaq çoxambissiyalı məqsəddir:

"Inanıram ki, bunun öhtesində gələ biləcəyik. Hazırda hər şey plana uyğun gedir, plandan geri qalmırıq. İşlərimiz bir neçə istiqamətde gedir. Büyük bir istiqamət infrastruktur hazırlıq səviyyəsinə getirib çıxarmaqdır. Bilirlərin ki, Qarabağ Universitetində həm yataqxana, həm tədris binaları müyyən edilib. Tələbələrin asudə vaxtını keçirmesi

üçün də əsaslı şəkildə işlər görülür. 800-1000 tələbenin Qarabağ Universitetində ali təhsilə başlaması özü-özüydən əla nəticədir. Bu il Universitetə qəbul mümkün olmalıdır, sentyabrın 15-də təxminən 1000 tələbənin orada olmasına hədəfləyirik. Amma burada kəmiyyətə bərabər keyfiyyət də önemlidir. İsteyimiz budur ki, həqiqətən də gənclərimiz Qarabağ Universitetinin mənəvi qurur mənbəyi elementini də anlısanlar. Eyni zamanda, Qarabağ Universitetinə keyfiyyətli təhsil almaq üçün en yüksək nəticə gətirən tələbələr gəlsin".

Nazir qeyd edib ki, artıq qəbul planı artıq var, 6 fakültə üzrə işlər planlaşdırılır:

"Bu il pedaqoqika, iqtisadiyyat, turizm, mühəndislik, humanitar sahələr olmaqla, musiqi və incəsənətə birgə 6 fakültə olacaq. Çünkü Qarabağ musiqi və incəsənət beşiyidir.

Gələcəkdə turizm və incəsənət, musiqi sahəsində olan fakültələr Şuşada fealiyyət göstərəcək. Amma bu il Xankəndi şəhərində yerləşəcək. Tələbələrimizə çox geniş güzəşt paketi veririk, bu da onları sevindirəcək. Hər bir tələbə dövlət sifarişi ilə oxuduqlarına görə təqaüd ədəniləcək. Hər bir tələbə pulsuz şəkilde en yüksək keyfiyyətli yataqxanalarla təmin olunacaq. Düşünürəm ki, xüsusi bölgelərdən oxumağa gələnlər üçün bu, ailələrinə əlavə yük idi. İxtisaslar üzrə bəlli bir baldan yuxarı bal toplayan - yəqin ki, hüquqşunaslıq və mühəndislik ixtisaslarında bu 500 baldan yuxarı olacaq - tələbələrə əlavə təqaüdün ədəniləməsi nəzərdə tutulub. Eyni zamanda, ilk il olduğu üçün hər bir qəbul olan tələbəyə universitet tərəfindən kompüter hədiyyə olunması planlaşdırılıq. Çünkü programları ele formalaşdırılmış ki, hər bir tələbənin mütləq kompüteri olmalıdır.

Bunu dövlət qarşılıyacaq. Mənəcə, bu güzəşt paketi də tələbələrin seçimində rol oynayacaq. Amma yənə də isteyirdim ki, abituriyentlərimiz Qarabağın gələcəyi, Azərbaycanın inkişafının lokomativi olacaq bu universiteti seçsin-lər.

Təbii ki, birinci il hamı üçün çətin olacaq, bizim üçün də, müəllimlər üçün də, tələbələr üçün de müəyyən qədər çağırışlarla dolu bir il olacaq. Mərhələlərə bölmüşük, birinci mərhələ sentyabrın 15-nə qədərdir. Bu vaxta qədər infrastruktur, müəllim, tələbə, qəbulun aparılması, orada icti-maiyyətin qurulması mərhələsidir. Sentyabrın 15-dən tələbələrlə və müəllimlərlə ikinci mərhələmiz başlayır. Yerli, aparıcı universitetlərimiz də bize çox yaxından kömək edir. Sentyabrın 15-dən iyunun 15-nə qədər hər bir mərhələni hər bir tələbə ilə keçib öyrənme prosesimiz olacaq.

Nəhayət növbəti illerdə artıq hər il 1500-2000 tələbə qəbul etməklə yaxın 3-4 il ərzində 5000 tələbəyə çatmağı düşüñürük. Buranın kifayət qədər tədqiqatönlü universitet olmasına planlaşdırılıq. Növbəti mərhələlərdə dəhaçox təbiət, kompüter elmləri, riyaziyyat və ümumiyyətə hesablama kimyası, biologiyası yönündə qurulmuş proqramları planlaşdırılıq. Cox ciddi şəkildə xaricdə çalışan alımlarımlı də işləyirik və onları mütəmadi şəkildə həm Xankəndi şəhərində, həm onlayn şəkildə bizimlə işləyirlər. Bütün qüvvələri səfərbər edib Qarabağ Universitetini qısa bir zaman ərzində Azərbaycan təhsilinin yeni bir sehifəsinə çəvirməyə çalışırıq. Başqa bir alternativ seçimimiz də yoxdur".

Vaqif Yusifli
Filologiya elmleri
doktoru

Azərbaycan ədəbiyyatında tarixi roman ənənəsi bu gün də davam edir və deyim ki, bu ənənə yeni bir mərhələyə qədəm qoyub. Təbii ki, yeni yaranan tarixi romanlar özünün spesifik xüsusiyyətləri ilə seçilir. Mən yazıçı-publisist Sadiq Qarayevin "N" sayılı "qəhrəmanlıq" romanının oxuyandan sonra bu qərara gəldim: heç bir ədəbi janr yalnız qabaqcadan müeyyənəşdirilmiş statik normativlər üzrə "hərəkət" etmir, özünün inkişaf dinamikasında yeni meyillər və tendensiyalarla zənginləşir. Sadiq Qarayevin "N" sayılı "qəhrəmanlıq" romanı tarixi roman janrinin çox maraqlı bir nümunəsi kimi bu inkişafın mən deyərdim, sonuncu göstəricisidir. Kitabı açıram və 13 müəllifin bu roman haqqında fikirləri ilə tanış oluram.

Akademik İsa Həbibbəyli yazır: "Romanın müəllifi Sadiq Qarayev iżli sürdüyü ideyaları elmi baxımdan əsaslandırmağı və bədii cəhətdən obrazlı şəkildə mənalandırmağı bacarır. Onun elmi və bədii əsərləri elmi idarək bədii düşüncənin qovşağında yaradılmış orijinal elm və ədəbiyyat nümunəlidiridir.

Müəllifin "Sahilsiz təzadalar", "Sahibsiz kölgələr", "Sarvansız zamanlar" və "N" sayılı "qəhrəmanlıq" romanları elmi-fəlsəfi və bədii üslubda

yazılmış romanlar limi Azərbaycan ədəbiyyatında yeni ciğir yaratmış, bədii təfəkkürə elmi idrakin üzvi vəhdətinin köməyi ilə milli və bəsəri dəyərləri əks etdirmək baxımdan fərqli və cəlbedici ədəbi örnəklərin meydana "çixmasına yol açmışdır". Bu müləhizlər romanı ideya-sənətkarlıq baxımdan dəqiqlik şəkilde izah edir. "Elmi idrak və bədii düşüncə" vəhdətinə men ilk dəfə dolğun şəkilde İsa Hüseynovun "Məhşər" romanında təsadüf etmişəm. O romanada Nəsimi həm bir filosof, həm də real, canlı bir insan kimi təsvir olunurdu. Və müəllif də bu əsərdə həm filosof kimi, həm də yazıçı kimi diqqəti cəlb edirdi.

Sadiq Qarayevin "N" sayılı "qəhrəmanlıq" romanının janrinə gəldikdə isə bunu birmənilər şəkildə sənəddi tarixi roman kimi qiymətləndirmək doğru olmazdı. Siz istənilən bir Azərbaycan tarixi romanına müraciət edin, həmin romanda mütləq tarixi sənədlərlə bağlı faktlarla, hadisələrlə qarşılaşacaqsınız. Ancaq bu faktlar və tarixi qaynaqlarla təsdiq olunmuş hadisələr həmin romanın yalnız tarixi fonunu teşkil edəcək. Əsas isə müəllifin bədii düşüncəsindən doğan canlı obrazlardır, həmin obrazların daxili dünyası, mənəvi alemdir.

"N" sayılı "qəhrəmanlıq" romanında da xeyli sayda yaxın tarixi keçmişlərə bağlı olan hadisələr diqqəti cəlb edir, həmçinin bu tarixi hadisələrin iştirakçısı olan şəxsiyyətlər...

Sadiq Qarayevin romanı ikinci Karabağ mühəribəsinə söz açır, 44 günlük Vətən mühəribəsi, Ordumuzun şanlı qələbələri, Ali Baş Komandanın və iğid əsgərləri-

yazılışlı romanlar limi Azərbaycan ədəbiyyatında yeni ciğir yaratmış, bədii təfəkkürə elmi idrakin üzvi vəhdətinin köməyi ilə milli və bəsəri dəyərləri əks etdirmək baxımdan fərqli və cəlbedici ədəbi örnəklərin meydana "çixmasına yol açmışdır". Bu müləhizlər romanı ideya-sənətkarlıq baxımdan dəqiqlik şəkilde izah edir. "Elmi idrak və bədii düşüncə" vəhdətinə men ilk dəfə dolğun şəkilde İsa Hüseynovun "Məhşər" romanında təsadüf etmişəm. O romanada Nəsimi həm bir filosof, həm də real, canlı bir insan kimi təsvir olunurdu. Və müəllif də bu əsərdə həm filosof kimi, həm də yazıçı kimi diqqəti cəlb edirdi.

Sadiq Qarayevin "N" sayılı "qəhrəmanlıq" romanının janrinə gəldikdə isə bunu birmənilər şəkildə sənəddi tarixi roman kimi qiymətləndirmək doğru olmazdı. Siz istənilən bir Azərbaycan tarixi romanına müraciət edin, həmin romanda mütləq tarixi sənədlərlə bağlı faktlarla, hadisələrlə qarşılaşacaqsınız. Ancaq bu faktlar və tarixi qaynaqlarla təsdiq olunmuş hadisələr həmin romanın yalnız tarixi fonunu teşkil edəcək. Əsas isə müəllifin bədii düşüncəsindən doğan canlı obrazlardır, həmin obrazların daxili dünyası, mənəvi alemdir.

"N" sayılı "qəhrəmanlıq" romanında da xeyli sayda yaxın tarixi keçmişlərə bağlı olan hadisələr diqqəti cəlb edir, həmçinin bu tarixi hadisələrin iştirakçısı olan şəxsiyyətlər...

Sadiq Qarayevin istedadlı bir publisistdir və onun romanında en sert həqiqətlər məhz publisistika dili ilə şərh olunur. Lakin Sadiq Qarayev "rəsmi" publisistikaya deyil, bədii publisistikaya meyl edir.

Bəzən bu publisistik manəra çılgın həddə də çatır, bu da təbiidir. Çünkü erməniliyin mahiyyətini şərh etmək üçün lazımdır bu çılgınlıq da, bu qəzəb də...

Amma Sadiq Qarayevi bu romanada mən yazıçı kimi daha çox görürəm. Və publisistikə onun romanında yazıçılığı ilə birləşir (söhbət üs-

lubların vəhdətindən gedir, çünkü en yaxşı publisist ele en yaxşı yazılıdır).

Bir yazılı publisist kim? Sadiq Qarayevin müşahidə qabiliyyəti yetərince önemlidir.

O, ilk növbədə, mühərbi-nin xarakterini (əvvəlindən sonunadək), mahiyyətini çox yaxşı bilir, romanda biz onu MÜHARİBƏNİN İÇİNDƏ görürük. Xüsusile, ayrı-ayrı rəyənlərimizdə bezi istisnalar nəzəre alınmazsa, 44 günlük qələbələrimizin bədii əksini görə bilmirik. Sadiq Qarayevin "N" sayılı "qəhrəmanlıq" romanı bu mənəda bir SOS siqnallıdır.

Romanda mən bir müəllifin üç obrazını görürəm - tarixçi, yazıçı və publisist. Sadiq Qarayev ixtisasına görə tarixçi deyil, biologiya-kimya fakültəsini bitirib, "Orbitlər və universal mövcudluq" nezəriyyəsinin müəllimidir. Amma nə də?! Tarixi roman yazmaq üçün tarixi həqiqətləri bilmək və bunları öz əsərində əks etdirmək vacibdir. Bir de ki, bu otuz ildə biz tarix içində yaşamışq, biz tarixləşmişik.

Sadiq Qarayev istedadlı bir publisistdir və onun romanında en sert həqiqətlər məhz publisistika dili ilə şərh olunur. Lakin Sadiq Qarayev "rəsmi" publisistikaya deyil, bədii publisistikaya meyl edir.

O ki, qaldı düşmən - erməni obrazlarına, biz romanda düşməni (xüsusiə, Zori Balayani) təşəfər kimi tanıyrəm və onların mənəviyyatsız mənəviyyatlarının uçuruma sürükləndiyini görürük.

Sadiq Qarayevin "N" sayılı "qəhrəmanlıq" romanının müasir nəsrimizdə bir hadisə qiymətləndirir və ona gələcək (yeni lap indiki) yaradıcılığında uğurlar arzulayıram.

BARAT VÜSAL,
AYB Qazax bölməsinin sədri,
Əməkdar İncəsənət Xadimi

QOŞA HEYKƏL

Qazaxda köhnə seminarıya binasının, indiki ADA Universitetinin Qazax filialının qarşısında F.B.Köçərlinin ayaq üstə, həyat yoldaşı Badisəba xanımın isə oturmuş haldə qoşa heykəli ucaldılıb.

*Bir vaxt xalq düşməni sayılsalar da,
Axır suçsuz çıxbış işə döndülər.
Qazaxdan çıxanda tek çıxsalar da,
Qazaxa dönəndə qoşa döndülər.*

*Çoxdan repressiya tufanı yatıb,
Sahilə çıxıbdı gəmi...oxşayır.
İndi qarşısında seminaryanın
Qoşa heykəlli könlü oxşayır.*

*Xidmət etmək üçün bu yurda hələ,
Çevrilib ocağa, közə, gəliblər.
Sanki qayıdbılardır yüz il əvvələ,
Qoridən Qazaxa təze gəliblər.
Səsi Ərşə çatır Badisəbanın,
(Çox istəyir Günəş, Ay xatırını.)
"Canım sənə qurban, a Firudin bəy,
Susamış olarsan, çay gətirimmə!?"*

*Stul gətirsə də oturmaq üçün,
Ona Firudin bəy nə deyir, görün:
"Tək-tənəha tufanə qarşı gedəndə,
Bəşərin gücünü artırmaq olur.
Adəmin işləri yaxşı gedəndə,
Ayaq üstündə də oturmaq olur!?"*

*Bir övlad sahibi olmasalar da,
Varıştek onların adı bəsdir.
Bu adı ər-arvard heykəli deyil,
Milləti tərbiyə eyleyənlərin
Şanlı heykəlidir, abidəsidir.*

*Qoşa dayanıblar yolların üstə,
Xalqı al sabaha səsləyəcəklər.
Qoşa gircəklər sinfə yene də,
Elə bil, ilk dəfə dərs deyəcəklər!*

II

"Bir insitutun görmədiyini F.B.Köçərlə görmüdü"

Mir Cəlal

*Gözün aydın olsun a Firudin bəy,
Sən açığın Qazax seminaryası
Bir de cana gəlib, bir də açılıb.
Öz-özüne olmur atəsfəşanlıq,
Yaylım atəşləri birdən açılır...*

*Qayıdbı dünyaya mülkün sahibi,
Məşədi İbrahim kişi də gəlib.
Gəlib ağılı-huşu başında gəlib.
Hemisəki kimi tek gəlməyibdi,
Qazaxlı kişilər başında gəlib!*

*Oxumağa neçə cavan, gənc gəlir,
Gör neçə tələbə - "əjdaha" gəlir.
Kasıb balasıdır çoxu haqq üçün,
Mehdi bir tərəfdə, Osman bir yanda,
Gəlir qara Səməd, bir daha gəlir.
Gəlir, bütün millət, bir daha gəlir,
Sənin məktəbində oxumaq üçün!*

*Mir Cəlalin oğlu Hafiz müəllim,
Qazaxda işini davam etdirir,
Sənin də oğlundu...
elmin yolunda!
Sənin kimi əsl müəllim idi,
İndi ruhu şaddır Mir Cəlalin da!*

*Bilirəm ay atam, a Firudin bəy,
Çox yaman incidir gülə yaranı.
İzn ver, sarıyım... sarğı yerinə
Sənə gətirdiyim gülə... yaranı!*

25.11.2022-ci il

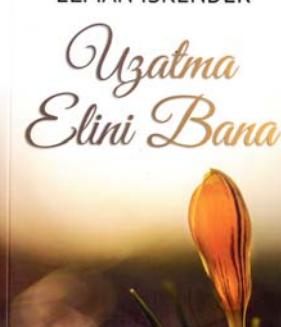
"Uzatma elini bana"

Elman İskəndərin bu adı da kitabı qardaş Türkiyə Cumhuriyyətinin İstanbul şəhərində nəşr olunmuşdur. Nefis şəkildə hazırlanın poeziya buketini Türk Ədəbiyyatı Vakfı Yayımları Mərkəzi çap etdirib. Çevirəmələr Yusuf Yıldırımızdır.

Gözel təbiət təsvirlərinin ifadəsi, poetik tərənnümlü bədii parçalarla yanaşı, müəllifin xarici ölkədə çıxan bu ilk kitabına ictimai-siyasi mövzuda qələmə aldığı xeyli sayda şeirləri də daxil edilmişdir. Məlumdur ki, Karabağ - Azərbaycanın bu esrarəngiz əzəli torpağı həmisi şairlərin baş mövzusuna çevrilir. Şair Elman İskəndər də bu qələmə nəzəm nümunələri özünəməxsusdur, təkrar dan uzaqdır, yurdumuzu sevgiyle doludur. "Sən azadsan, Karabağ" şeiri fikrimizə parlaq misaldır.

*Devran degisti, bin şükür!
Sen azatsın, Karabağım!
Yağı düşmənlər diz çöker,
"Arsak" oldu darmadağın,
Sen azatsın, Karabağım!*

ELMAN İSKENDER

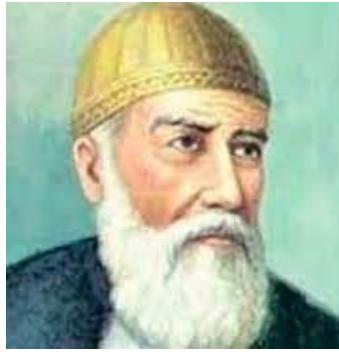

Elman İskəndər texniki elmlər üzrə tanınmış alimdir. Bəlkə elə bunun təsiridir ki, o, hər bir adı predmeti mənalandırmağa çalışır, ona fəlsəfi don geyindir: elmsiz şeiri böyük səlfə Füzuli demişken, "özülsüz divar" adlandırir. Ancaq şair-alimin "Yazık", "Yüregimden geçen", "Kalmışım", "Aşkı Arama", "Yaradanın evlatları", "Unuturum", "Sen beni kandırmazsan", "Yokluğun felsefəsi", "Üç alma yağmuru", "Mutluluk hülyası", "Sükut",

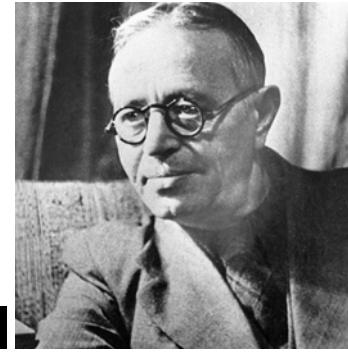
A.Hüseynoğlu

ƏDALƏT •

9 may 2024-cü il

BAYAT

No 6 (866)

Səhmar Əkbərzadə

AYIRAR BU DÜNYA BİZİ NƏ VAXTSA

Burax inadını, ay ömrüm, günüm
Çəkilər göylərə harayım, ünüm.
Dolaşar qəfildən ömür düyünum,
Ayırar bu dünya bizi nə vaxtsa.

Dağlayar qəlbini, dağlayar dağ-dağ,
Sinəmdə əcəlin çatlığı ocaq.
Tüstüsü gözünü yandırar ancaq,
Üşüdər qəlbini közü nə vaxtsa.

Ha səslən, dağılmaz əbədi yuxum,
Burnunun ucunu göynədər qoxum.
Çarbaz dağlar çəkər sənə yoxluğum,
Çiləyər yarana duzu nə vaxtsa.

Düşər xatirələr yadına bir-bir,
Yanarsan günlərin oduna bir-bir.
Əsər asım-əsim, titrəyər tir-tir,
Sınar qürurunun dizi nə vaxtsa.

Bəxtin gözənləməz günlə rastlaşar,
Odun da, közün də Şahmarsızlaşar,
Dadin da, duzun da Şahmarsızlaşar,
Ayırar bu dünya bizi nə vaxtsa.

SƏNİ

Arzumun yoluna çıxan həyatsan,
Dönmərəm köksündə tonqal da çatsan...
Bilsəm ki, yandırıb-yaxsan bir odsan
Yenə gözüm üstə qoyaram səni

Gülüm, könlüm hara, şikayet hara?
Sevinər çəkdiyin çarpaz dağlara
Günde baxışından alsam min yara
Xeyirxah mələyim sayaram səni.

Ölüncə yanında əsir qalaram
Verdiyin əzabə layla çalarım,
Vaxt gələr çevrilib torpaq olaram
Gəlsən hənirtindən duyaram səni.

YOLLAR

Ayaqla torpağın öpüşməsindən
Doğulub böyükür yollar həyatda.
Tapdana-tapdana min illər boyu,
Ömür qazanıbdır ayaqlar altında.

Gəlimli-gedimli yol nəsillərin,
ölmez abidəsi, emanətdir.
Tapdanmaq - insanın şərəfsizliyi,
Tapdanmaq - yolların ləyakatıdır.

İnsan qədəminə tamarı qalmaq,
Yolların bağına çəkilən dağdır.
Dünyada ayaqlar altda yaşamaq,
Birçə yollar üçün alçalmamaqdır.

ÖZÜN ÖZGƏNİN

Sənin tilsimindən çıxa bilmirəm,
Neyləyim bu eşqi boğa bilmirəm,
Yolundan gözümüz yığa bilmirəm,
Gözdağıñ mənimdir, gözün özgənin.

Həsrətin mənimdir, özün özgənin

Öz sevdan özünü qarğışa salıb,
Ömrün qara qalıb, yağışa qalıb,
Taleyin tüstünla baş-başa qalıb,
Tüstün mənimkidir, közün özgənin.

Şahmara vəfəndən cəfan nurludur,
Baharin şaxtalı, yayın qarlıdır,
Həsrətin özündə etibarlıdır,
Həsrətin mənimdir, özün özgənin.

ALLAH AMANDIR

Adamlar itirir adamlığını,
Adam telxək olur, Allah amandır!
Kələklə gələnlər küləklə getmir,
Kələk paləng olur, Allah amandır!

Sürürlər mələşir, qoçlar həlləşir
Çaqqal qurda dönür, tülükü şırıleşir
Cüllüt qartallaşır, milçək filəşir,
Fillər milçək olur, Allah amandır!

Bülbülün yurduna quzğun töküfür,
Gülerin gözüne millər çəkilir,
Qədim gülüstana sitəm əkiliir,
Sitəm çələng olur, Allah amandır!

Səyi bəy eyleyən dastançıya bax,
Bostan tanımayan bostançıya bax,
Pulla böhtən deyən böhtənçiaya bax,
Böhtən çörək olur, Allah amandır!

Quru didişmədə vaxt batıb gedir,
Hamı xalq-xalq deyir, xalq batıb gedir,
Haqsızın əlində haqq batıb gedir,
Haqlı "xərçəng" olur, Allah amandır!

Hesab çəkiləndə əyri düz çıxır,
Üzü üzərən qarı qız çıxır,
Həqiqət bir anda dönüb fış çıxır,
Yalan gerçək olur, Allah amandır!

Naməndlər birləşir, mərdlər əyişir,
İmanlılar, məbədlər, pirlər əyişir,
Məqamlar əyişir, yerlər əyişir,
İblis məlek olur, Allah amandır!

HANI

Koş gördük a yerlər a göylər salam
Gəldim o yerlərdən bir salam alam.
Danış banövşəli, laləli talam
Ölüb dirildiyim o anım hanı.
İlk eşqin qisməti gətirmeyirse
Talada görməsin günahı kimse
Andına eşqinə dönük mənəmsə
Bəs əhdinə vəfali olanım hanı.

Tutulub göylərin qaşı qabağı
Dindirə bilmirəm şahid qovağı
Soruşa bilmirəm ayrılıq çağı
Arxamca gözələri dolanım hanı.

Sənsiz bu yerlərdə şirin avazam
Kövrələ-kövrələ axan Arazam
"Yaniq Kərəm" yə köklənmiş sazam
Dindirənim hanı, çalanım hanı.

QARABAĞSIZ QARABAĞLI

Utanım yerinə ay bulud sanın,
Allahın altında ağ eyleyirsən..
Alişir ciyəri çölün, çəmənin,
Yağışı dənizə səpələyirsən..

Utanım yerinə sənin, ay dəniz,
Susuzlar qoynunda yetmir kamına..
Çayların başını kəsib tər-təmiz,
Dönmüsən suların qəbristanına..

Bu da ki, min illik Türk qəbristanı,
Analər kor oldu ağı deməkdən..
Utanım yerinə, Türk yatağı, Gözlərin doymadı Türkü yeməkdən..

Utanım yerinə Misri qılincim,
Tufəng çıxan kimi qınına girdin..
Utanıb-qızarın sənə güvəncim,
Sən öz qanımıza yeriklärırdın..

Utanım yerinə qoç Koroğlu, din!
Düşənən kimidi? - Həsən paşaydı..
"Leş bir yana, baş bir yana" - deyirdin,
Qalağa vurdugu qardaş başıydı..

Utanım yerinə Əmir Teymurum,
Əzdiyin Bəyazidi, qırın Tatarı..
Sənən zəfərinle sindi qürurum,
Yadlara qul oldu yurd balalari..

Şah babam Xətayı, ey Sultan Səlim,
"Çaldırın" deyəndə odlanıram mən..
Əsərlər keçəsə də düzəlmir belim,
Sizin yerinəz utanıram mən..

Utanım yerinə ey insan oğlu,
Bir yandan əcəldən fəryad edirsən..
O biri yandan da zirehli, zağlı,
Ölüm silahları icad edirsən..

Bir utanc qurumu qurardım hökmən,
Əger olmasayı məni qınayan..
Yerlərdən, göylərdən utanıram mən,
Utanım yerinə, ay utanmayan..!

TƏZƏ NAĞARA

Sitəm görəcəksən ulduzlar sanı,
Bir azdan başına od ələnəcək.
Dodaqlar öpəcək qara zurnanı,
Səninsə sıfətin sillələnəcək.

Hələ təpər topla, dözüm yığ hələ,
Qanları coşdurub qaynatımlısan.
Üzünen çırplılan sillələr ilə
Toya gələnləri oynatımlısan.

Bir azdan üstünə düşəcək əllər,
Səni nağaraçı yesir edacək.
Ağrından həzz alıb sözən gözəllər
Fəryadın üstündə yallı gedəcək.

Bu alın yazındı, nə küs, nə inci,
Çırtma çatlayacaq qasında sənин.
Dərd bax, hamının toyu, sevinci
Qapaza döncək başında sənин.
Alın yazısından qaçmayıb hekim,
Sitəmə sinə ger, qəma qələm çək!
Yədiyin sillələr qorxma ezişim,
Şəninen əskiklik gətirməyəcək.

Qoşa şapalağa dözcək dərin,
Nalən musiqiye döncək hökmən,
Qəm yemə, nağara, döyünlərin
Bütün yer üzündə xoşbəxti sənsən.

Bəxtəvər başına, sillələn nə qəm,
Sillələr ömrünə nur əleyəcək.
Dərd mənim dərdimdir, sabah bilmirəm
Kimlər taleyimi sillələyəcək!

48 ÖLÇÜLÜ QADIN PALTARI

Geyimlər görəndə ana, hər döna
48 ölçüdə qalar gözlərim,
Cibim pullarının qəbrinə dənər
Titrəyər dizlərim, dolar gözlərim

48 ölçüdə paltar geyərdin,
Kəsər şaxta məni, döyer qar məni.
48 ölçüyə çevrilib dərdin
Vitrindən boylanıb yandırar məni.

İmkanım hər dəfə imkansızlaşar
Baxar 48-lər arxamca dost-dost,
Hamısı əynina gözel yaraşar
Niye birini də alammıram bəs?

Qalıb gözlərimdə murazim mənim
Təsəllim bir şirin gümana qalıb,
Sevinmək qismətim qızım Zöhrənin
Ölçüsü 48 olana qalıb.

Düşər boy- buxunun yadına hər gün
Boyun gedər-gəlməz yolcusu olub.
Gör neçə ildir ki ,əyin-baş ölçün
Dönbə həstərimin ölçüsü olub.

Yazbaşı qar yağar ilk nübarıma ,
Mən səni yazbaşı itirdim, ana
Əyin-başın üçün yiğdiqlarına
Səni son mənzilə ötürdüm, ana

O vaxtdan payım na, töhfələrim na?
Oğul yox, ürəyi daş olmuşam mən!
Paltar əvezinə, sənin əyninə
48 ölçüdə daş almışam mən

48 ölçüdə gərsəm hər nəyi,
Nəbzim 48-ə ener anbaan
Uçunub yerindən qopar ürəyim
Sürünər müqəddəs torpağınanacan

48 ölçülli qadın paltarı
Tüstümü təpəmdən qalxızar göye
Gələrem, üstündə bitən otları
Gözümün yaşıyla əmizdirməyə

Geyimlər-keçimlər gəlməz əyninə ,
Biganə qalmışan, ana hər şeyə.
Vətən torpağını geyib əyninə
Çoxdan qovuşmuşan ölçüsüzlüyə.

Geyimlər görəndə ana, hər döne
48 ölçüdə qalar gözlərim,
Cibim pullarının qəbrinə dənər
Titrəyər dizlərim, dolar gözlərim

BİTMƏSİN

Apar məni o günlərə,o aya
Göz baxmaqdandan,uz yanmaqdandan doymaya,
Əllərimi elin yaxın qoymaya,
Nəfəsimdə de nefəsinə yetməsin,
Bu sevdəmin ömrü-günü bitməsin!

Apar məni ilk görüşə,üşənim,
O görüşün ayaqına döşənim,
Biraz gecik,üşüm-üşüm üzüyüm,
Qoy ürəyim titim-titim titrəsin
Bu sevdəmin ömrü günü bitməsin!

Apar məni o bahara gel,gülüm,
Cicək olum əllerinlə üzüllüm,
Birca-birca tellərinə düzülüm,
Xəyalımdan özgə xəyal ötməsin,
Bu sevdəmin ömrü-günü bitməsin!

Apar məni o yerlərə,gəzək bir.
Anan səni işsə cəksin,dözək bir,
Bəhənə tap,inciyək bir,küsək bir.
Durub gedim,ayaqlarım getməsin,
Bu sevdəmin ömrü-günü bitməsin!

Daş-qasə nadir, sən qüdrətdən süslüsən,
Göydən enməz mələklərin mislisən,
Bu dünyada bir od mənəm,bir od sən,
Alov varmı, mənə qibə etməsin?
Bu sevdəmin ömrü-günü bitməsin!

Azərbaycançılıq ideyasının təbliği

Nº 16 (2390) 9 may 2024-cü il

Qədim və tarixi keçmişə malik olan xalqlardan söz düşəndə heç şübhəsiz, Azərbaycan öndə gedir. Ən azından ona görə ki, türkçülüyün, azərbaycançılığın çox zəngin və tarixi bir kökləri vardır. Keçmiş və tarixi kökü olmayan xalqın millimənəvi dəyərləri, mədəniyyəti, əxlaqi və bir sözlə, dəyərləri də olmur. Ona görə də Azərbaycan xalqı qədim və zəngin millətdir ki, onun dünya boyda bir ürəyi var. Bəlkə də yer üzündə Azərbaycan xalqı qədər mərd, sədaqətli, duz-çörəyə hörmət edən və kəsdiyi çörəyi

QONAQ GÖLMƏYƏN EVƏ ƏZRAYIL GÖLƏR

yaddan çıxarmayan xalq yoxdur.

Üstəlik də bu xalqın başqa millətlərə, başqa dövlətlərə və hətta başqa irqlərə qarşı çox böyük məhəbbəti, istəyi və sevgisi var. Elə buna görə də

nasibət bəzi hallarda ürəkəçən deyildir.

Hələ biz Azərbaycan Dövlət Universitetində oxuduğumuz illerdə bizim böyük müəllimlərimiz olan Mir Cəlal Paşayev, Nəsir İmanquliyev,

dünyadan çox vaxt bize böyük dövlətlər və onların ələltülləri qısqanlıq hissi ilə baxıblar. Bilmeyiblər qıtbə eləsinlər, yoxsa şər-böhtən deyib bu milləti, bu xalqı dünyanın gözündən salsınlar.

Amma dünya da kar, kor, lal deyil. Çünkü bütün sərhədlər də açılıb, Azərbaycan da demokratik, sivil, hüquqi və beynəlxalq qanunlara hörmətlə yanaşan bir ölkədir. Ona görə də hər gün məməkətimizə minlərlə xarici ölkə vətəndaşları, rəsmi şəxslər, turistlər gəlirlər. Onlar gəlib Azərbaycanın görməli, gəzməli, istirahət etməli yerlərini

Bəxtiyar Vahabzadə, Şirməmməd Hüseynov, Pənah Xəlilov, Şamil Qurbanov, Firdun Hüseynov, Kamil Vəliyev, Cahangir Məmmədli və digər professorlar bizə azərbaycançılıq ideyalarını təbliğ edirdilər. Xalqımızın ən nəcib, ən incə və ən yaddaqalan cıgilərini bize öyrədirdilər. Onlar deyirdilər ki, Azərbaycan xalqı dünyanın ən kinsiz, ən düşmənsiz millətidir. Çünkü biz heç kimin paxillığını çəkmirik və heç kimin ərazisində gözümüz yoxdur.

Bəli, illər keçdikcə Azərbaycan müstəqil dövlət oldu. İşğal olunmuş 20 faiz torpaq-

larıımız Ulu Öndər Heydər Əliyevin apardığı siyaset nəticəsində və Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi möhtəşəm 44 günlük ikinci Qarabağ müharibəsindən sonra azad edildi. Artıq dünya gördü ki, Azərbaycan kiçik dövlət olsa da, böyük dövlətlərin eləye bilmədiyi böyük işləri həyata keçirdi, öz ərazi bütövlüyüünü bərpa elədi, müstəqilliyini qoruyub saxlaya bildi. Heç kimə sirr deyil ki, bütün bunlar dünyada uzun müddət aparılmış Azərbaycançılıq ideologiyasının həyata keçirilməsi nəticəsində mümkün oldu.

Azərbaycanın İslam Dövlətləri Birliyində təmsil olunması və bu mötəbər qurumda sədr seçilməsi onu göstərdi ki, artıq dünyanın hər yerində Azərbaycanı yaxşı tanıırlar, onu sevirlər və ona hörmətlə yanaşırlar. Ermenilərin və onların uzun illər dünyanın hər yerində apardığı anti-azərbaycan təbliğatı darmadağın edildi. 30 il onların yalanlarına inananlar da sonradan gördülər ki, əsl ədalet və haqq Azərbaycanın tərəfindədir. Çünkü Azərbaycançılıq ideyasında başqa millətə və xalqa düşmən gözle baxmaq, onları alçatmaq, torpağını əlindən almaq, əxlaqını ləkələmək ideyası yoxdur. Əksinə, Azərbaycançılıq o deməkdir ki, bəşəri hissələrin tərənnümü və sevgisi burda öz əksini tapır.

Burda bütün dinlərə - yəhudilərə, xristianlara və digər dinlərə mənsub insanlara çox böyük hörmət, çox böyük diq-

qət, çox böyük sevgi var. Ve onların ən bariz nümunəsi ki-mi Azərbaycanda həmin dinlərə məxsus olan kilsələrin, monastırın, sinaqoqların, eləcə də digər dini abidələrin İslam dini qədər qorunub saxlanması və hörmət edilməsidir.

Təbii ki, ölkəmizə səfər edən, müxtəlif dinlərə mən-sub olan həm siyasi xadimlər, həm de turistlər öz gözləri ilə həmin yerləri ziyarət edərək görür və əsl həqiqətin necə olduğunu bir daha yəqin edirlər. Başqa millətin xətrinə dəyməsin, hətta ən inkişaf etmiş Avropa dövlətlərində belə dostluq elədiyin adam, çörək kəsdiyin insan onun qonağı olanda səni evinə aparmır.

Ən yaxşı halda hotelə aparır, hotelin də pulunu o adam yox, sənin özün ödəyirsən. Amma bizdə görün necədir? Bizdə isə tam başqa mənzərədir. Biz özümüz də o əcnəbi dostlarımızdan soruşmuşuq: sizdə qonaq otağı var mı?

Onlarsa deyiblər ki, bizdə yaxşı otaqlar çoxdur, amma yaxşı və gözəl otaqlarda özümüz istirahət edir, yemək yeyir və yatır dincəlirik. Ancaq Azərbaycanda isə ən yaxşı otaqları qonaq üçün hazırlayıraq, ən yaxşı yorğanı, ən yaxşı divanı və ən yaxşı yeməyi onlar gələndə bişiririk.

Bir dəfə isməyilliya gəzməyə gedirdik. Tək sidə bizdən başqa iki başqa şəxs də vardi. Onlardan biri isməyiliinin kəndində düşdü və bizə dedi ki, gəlin qonağıımız olun. Biz də "çox sağlam" dedik. Dedi elə şey yoxdu ey, bizim evə düşüb bir tikə çörək kəsəcəyik. Onun təkidindən sonra yerə düşdük, gördük qapı açıldı, oğlanları, qızları bizi elə qarşıladı ki, elə bil doğmalarıq. Yarım saatın içində bizə bir süfrə açdılar ki, gözümüz kəlləmizə çıxdı. Belə bir kəsəb adəmin süfrəsində hər şey vardi. Doyunca yedik, pürrəngi çay içdik və ona dua etdik. Dedi ki, sizdən bir həftə qabaq bir əcnəbi qonaq vardi, onu da zorla qapımıza gətirdik, bir quzu kəsdim kabab bişirdim. Dedi ki, dünyanın heç bir yərində mən belə xalq görməmişəm. Ki, tanımadiği adamı, özü də əcnəbi adamı evinə aparsın, quzu kəssin, kabab çəksin. Hələ indiyə kimi belə kabab görməmişdim. Mən də dedim ki, halal xoşunuz olsun. Qonağın ruzusunu Allah özü gəlməmişdən əvvəl yetirər. Bir də qonaq gəlməyən qapıya Əz-rayıl gələr!

Səməndər MƏMMƏDOV
Faiq QISMƏTOĞLU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ

MEDİANIN İNKİŞAFI AGENTLİYİNİN MƏLİYYƏ YARDIMI İLƏ

ƏDALƏT •

9 may 2024-cü il

Türkiyənin şimal-qərbində, Çanakkale və Balıkesir vilayətləri arasında yerləşən və "oksigen çadırı" adlanan Kazdağı yodlu dəniz havası ilə qidalanan flora və fauna üçün möhtəşəm məşəlik yaşayış yeri-dir. İster tek, isterse də qrup halında səfər etməyinizdən asılı olmayıraq, İda dağı size zəngin tarixi və mədəni təcrübə ilə təbii

İda dağında macəralar: tarix, mədəniyyət və təbiət qarışıığı

macəra təklif edir. Bir çox əfsanəyə ilham verən bu gözəl coğrafyanın möcüzələrini kəşf etməkə yanaşı, bölgənin füsunkar kəndlərinə baş çəkə və Egey bölgəsinin yerli memarlığından və möhtəşəm təbii ləzzətlərindən həzz ala bilərsiniz.

Təbiət Qoynunda

Möhtəşəm meşə şəraitində təbiət gəzintiləri, dünyada oksigen seviyyesinin en yüksək olduğu yerlərdən biri olan İda dağının ziyarətçiləri üçün attraksionlardan yalnız bir neçəsidir. 21.000 hektar ərazini ehət edən və bir çox endemik növlərə, flora və faunaya ev sahibliyi edən Kazdağı Milli Parkı müxtəlif gəzinti yolları təklif edir. Bölgə Türkiyədə təbiətsevərlər

üçün məşhur bir yerdir. Kazdağıları gəzintiləri hər addımda gözəl təbiət möcüzələri təqdim edir. Hasanboğulu Göleti, Şahindere Kanyonu, Sütuvən və Mıhlı şəlalələri bölgənin en məşhur gəzinti yolları arasındadır. Təbiət həvəskarları cığır boyunca icazə verilən yerlərdə piknik edə, vəhşi təbiəti müşahidə edə və bu təbii görüntüləri fotosşəkillər, rəsmələr və ya digər sənət növleri ilə əbədiyyətdərə bilərlər. Kampinq işə Kaz dağlarının nəfəs kəsən təbii gözəlliyinə həzz almağın başqa bir yoludur. Çadırınızı təyin olunmuş yerlərdə quraraq quşların səsine qulaq asmaq və təmiz dağ havasında ulduzların altında gecələmək Bundan eləvə, Kazdağılarının bir çox düşərgə sahələri ziyarətçilərə ağac evlərdə gecələməyə də imkan verir.

Ənənəvi İrs Kəşfləri

Yamyaşıl təbiətin qoynunda yerləşən kəndləri araşdırmaq da unikal Kazdağı təcrübəsidir. Dağ silsiləsində hər birində ənənəvi evlər və yerli mətbəxə xidmət edən kafelər olan on iki mənzərəli kənd yerləşir. Səyahətcilər həmcinin butik otellərdə, hostellerdə və ya kəndlərdə köhne daş evlərdə qala bilərlər. Çanakkalenin en tanınmış kəndləri Yeşilyurt və Adatepedir. Yeşilyurt daş evləri, daş küçələri, badam, badam və zeytin ağacı ilə örtülü yamacalarla ilə tam bir oksigen depo-sudur. Kənd həm de yerli ləzzətləri, xüsusilə zeytin və zeytin yağının olduğu səhər yeməyi ilə tanınır.

Çanakkalenin Küçükkyu rayonundakı Adatepe kəndi ənənəvi evlərinin bərpası səyəsində məşhur bir turizm

mərkəzine çevrilib. Bu dinc kəndi ziyanət edərək Zeytin Yağı Muzeyinə və Zeus Sunağına baş çəkməyi unutmayı-

Küçükkyu girişindəki muzeydə qədim dövrlərdə olduğı kimi günümüzə də qıymetli maddə olan zeytin yağının tarixi izah edilir. Adatepe yaxınlığında Zevsin Troya müharibəsini izlədiyi iddia edilən Zeus Sunağı

Qismət İbrahimovun yeni kitabının təqdimati oldu

Dünən tanınmış yazar Qismət İbrahimovun çapdan çıxan növbəti kitabı - "Gecəgözlü xatirələrim və düşün-cələrim" təqdimat mərasimi baş tutub.

Adalet.az xəber verir ki, təqdimat mərasimində ictimaiyyəsi xadimlər, ziyalılar, yazıçılar, müəllifin sənət dostları və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Tədbirdə yazıçı, milət vəkili Aqil Abbas, milət vəkili Vüqar Bayramov, Şair Əbülfət Mədetoglu çıxış edərək müəllifin yeni əsərini yüksək qiymətləndirərək, ona uğurlar arzu ediblər.

Xalq artisti: "Başından böyük danışmışam"

Xalq artisti Zülfiiyyə Xanbabayeva uzun zamandan sonra sükütu pozub.

Adalet.az bildirir ki, gənclik illərində etdiyi səhvələrə danışır: "Musiqidə dəb hali alan hər şeylə ayaqlaşmağa çalışırıq. Əvvəl, yeni fənclik illərimdə kimisə 50 yaşında səhnədə görənde deyirdim ki, 50 yaşında oxumaq olar?! Get, otur evində. Ağlıma da gəlməzdə ki, indi bu yaşimdə mən səhnədə olaram. Demək ki, başından böyük danışmışam. O da mənim səhvim olub".

Əməkdar artist gənc müğənniyə söz atdı

Əməkdar artist İlkin Əhmədov müğənni Nəfəsin ifa etdiyi mahniya lağ edib.

Adalet.az bildirir ki, o, müğənninin mahnisindən bir misra söyləyərək gülüb: "Bilirsınız ki, istedadlılarının qəddar düşmənəyim. Razi deyiləm istedadlıları səhnədə görürüm. Kül olsun o eşqin başına ki, bazarda satılır. Bu na sözlərdir, bu nə mahnidir? Bazarda eşq satılır ki"? (gülür)

Türkan Vəlizadə ailə qurur?..

Müğənni Türkən Vəlizadə şəxsi hayatından söz açıb. Adalet.az bildirir ki, o, evlənəcəyi kişi tipindən danışır:

"Efirlərin birində ailə quracağım bəyin yaşıdan danışmışam. Məndən yaşda böyük olan bəyle ailə qurmaq istəyirəm. Əger 40-45 yaş demmişəm, o demək deyil ki, qoca adam arzulayıram. Bu yaş orta yaşıdır. Belkə də yaşı az olan oğlanlar var ki, ailənin mahiyyətini daha yaxşı dərk edirlər. Amma bu hal çox az olur. Mənim özüm də 18-20 yaşlarında deyiləm axı. Yəni elə yaş həddindəyəm ki, həyatı daha çox xəyallar, hissələr üzərində yox, ağılla düşünürəm".

Səidə Sultan: "Bahalı klipə ehtiyac yoxdur"

Hər zaman açıqlamaları ilə gündəm olan Səidə Sultan yenə də sükütu pozub.

Adalet.az xəber verir ki, müğənni daha çox bayağı mahnırların sevildiyini söyləyib: "Heç kəsə ciddi sənət maraqlı deyil. Baxıram ki, bayağı klip çəkdirən müğənni məndən dəhaçox sevilir. O, 500manat verib telefonla özüne klip çəkir, amma gündən olur və sevilir. Mən də düşünürəm ki, belə kütə üçün özüməyə dəyməz qətiyyən".

Böyük ictimai problemlər kənardə qalır. Hami qonşunun qızının boşamağından danışır ki, vay-vay Səməyənin qızı boşandı. Belə bəyin sahibləri üçün ciddi sənətin nə önəmi ola bilər ki?"

Əntiqə

Etiram Səfərov

Arif Səfiyevin vəfatından keđərləndiyini bildirir və mərhumun doğmalarına derin hüznələ başsağlığı verir.

Ünvan: Bakı AZ-1073, Matbuat prospekti, 529-cu mahalla, "AZƏRBAYCAN" nəşriyyatı, 6-ci mərtəbə.

Telefon: 538-05-50, 538-51-31, 534-55-98 Faks: 539-80-26

adaletqezeti@rambler.ru
adaletqezeti@mail.ru, adaletqezeti@box.az

Tiraj: 1500

Sifariş: 177

Çapa imzalanmışdır:
08.05.2024

Aktrisa: "Evlən, bir uşağın olsun boşanarsan"

Aktrisa Zarina Qurbanova açıqlaması ilə gündəm olub. Adalet.az bildirir ki, şəxsi həyatı ilə bağlı maraqlı faktları qeyd edib:

"Hər kəs məni aktrisa kimi tanır. Ancaq müğənni kimi də təhsilim var. Yəni təsadüfen oxumuram. Biziñ cəmiyyətdə elə fərqli fikirlər var ki, adamı dəhşətə getirir. İndi 33 yaşım var, hələ ki qarşımı ele bir insam çıxmayıb ki, deym ki, bu insan ailə qurmaq istədiyim adamı. Ətrafımızdakı insanlar bize düz yol göstərmirlər.

Elə insanlar olub ki, mənə deyiblər ki, el görsün deyə evlən bir uşağın olsun boşanarsan. Bu nə düşüncədir axı?! İnsan yalnız uşağı olsun deyə ailə qurarmış! Bu nə ekoistlikdir, heç cüra anlamırám".

Manaf Ağayev daha iki sənətçini barışdırı

Xəber verdiyimiz kimi Telli Borçalı ilə Aşiq Zülfiiyyənin arasında soyuq kütləklər əsməkdə idi.

Adalet.az xəber verir ki, iki aşiq arasında inciliye müğənni Manaf Ağayev "Rəngarəng" proqramında son qoyub. İki qadın aşiq bir-birləri ilə "deyişmə" edərək, barışıblar. Daha sonra Telli Borçalı aparıcılara və yazılı me-

Nəfəs: Mən heç imkan verərəm?!

Müğənni Nəfəs duet ortaçı Akşin Fatehə dəstək olub. Adalet.az xəber verir ki, müğənni duet ortağının heç kəslə duet oxumasını istəmir:

"Mən Akşinin yanındayam. Heç imkan verərəm ki, kimsə onuna duet oxusun. Elə hazır yanında oturmuşam də. Küssəm də, incisəm də yene gelərəm. Gələcəkdə daha çox yeni işlərimiz var. Sevənlərimiz bizdən yeni layihələr gözləsinlər".

Əntiqə

Təsisçi və baş məsləhətçi: Aqil ABBAS

Baş redaktor: İradə TUNCAY

Qəzet "Ədalət" qəzetiñin bilgisayar mərkəzində yığılıb sehfələnmiş və "Son dakika" MMC Nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilmişdir.

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

KAPİTAL Bankın 1 sayılı Nəsimi rayon filialı.

kod: 200112 h\n

Müxbir hesab: 0137010001994

S.W.I.F.T. Bik: AIBAZ 2xhesab N:

3807001941100451111 VOEN: 1300456161

İndeks:0107 Qeydiyyat nömrəsi 100

16 ƏDALƏT •

9 may 2024-cü il